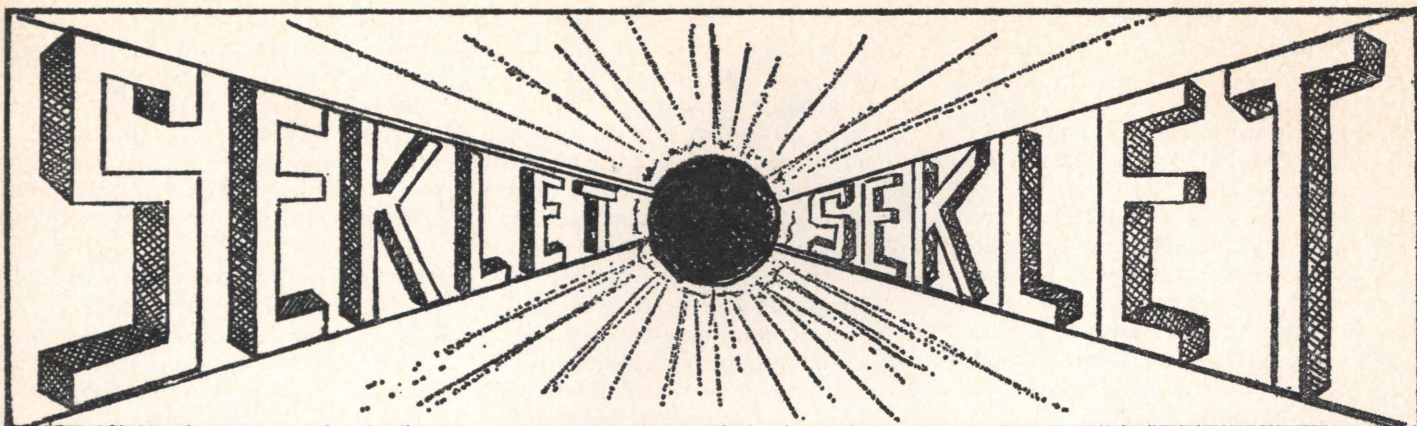

A. Bergson

Kärnkraftverk – döden i grytan

Det största sabotaget i människans historia mot livet självt

Över en helsidesartikel i Dagens Nyheter tisdagen den 10 april 1973 lyder rubriken: "Kärnkraften vår enda chans". Man påvisar däri hur det ständigt växande energibehovet i förening med de likaså ständigt stigande oljepriserna kommer att framtvinga en väldig utbyggnad av atomkraften i Sverige — liksom i andra industriländer. Fram till 1990 skall 19 atomkraftverk byggas. Detta är enda sättet att klara energibehovet.

Här har vi industrisamhällets problem i ett nötskal. En rent vansinnig ekonomisk utveckling forcerar fram ett stort energibehov, som sedan ej kan täckas med sådana förhållandevis livsvänliga anläggningar som t ex vattenkraftverk dock i stort sett är. Därigenom tvingas man att utnyttja oljan till bristningsgränsen. När denna nu uppenbarligen börjar skapa problem, dels för att förråden minskar och priserna fördenskull stiger, dels för att miljövärden framtvingat svavelfattig och därmed dyrare olja — ja, då har man inget annat att ta till än atomkraften, som är det verkliga dödshotet mot allt levande.

Mera i utlandet än i Sverige har striden mellan atomkraftens vänner och fiender rasat häftigt under senare år. I USA, dessa atomkraftanläggningarnas förlovade land, har miljövännerna lyckats stoppa ett hundratal sådana kraftverksbyggen. I Tyskland står striden också hård mellan dessa läger. I Sverige har under senare år framför allt Aktionsgruppen mot Atomskador (AMA) gått i bräschen för oppositionen mot atomkraften och istället föror-

dat sådana lösningar som t ex utnyttjandet av vindkraften.

Atomkraftens förkämpar hävdar ofta att denna är miljövänlig. Den förorsakar ingen rök och heller ingen nämnvärd vattenförorening. Den skulle alltså vara (nästan) helt riskfri.

Om man emellertid studerar atomkraftverken utifrån en naturvänlig och livsskyddande synpunkt, så framstår det emellertid klart att just atomkraften är det allra värsta hot mot livet, som tänkas kan. Albert Einstein, som ju var en av upptäckarna av atomkraften, sade redan på 1920-talet i sin dagbok: "Denna kraft får ej bli känd, ty man eldar ej kaminer med dynamit". Och senare, då han varit med om att utveckla atombomben — därtill tvingad av makter som blivit honom övermäktiga — yttrade han: "Atomkraften kan alltid bara tjäna förstörelsens krafter", och "i slutet av vår väg väntar oss nu endast den totala förintelsens spöke".

En rad vetenskapsmän — och just sådana som sysslat med atomenergin — har yttrat sig på samma sätt som Einstein. Här skall några citeras:

Professor Otto Hahn (en av atomenergins upptäckare): "Jag skulle ha behållit denna upptäckt för mig själv om jag vetat vad följderna skulle bli."

Professor F Soddy, kemist och nobelpristagare: "Människorna hoppas på en atomtidsålder! — Vill ni

höra min oavhängiga mening om engelska regeringens förslag att inom närmaste tiden bygga en rad atomkraftverk i England? Jag anser detta förslag vara vansinnigt!"

Varför vänder sig då så många vetenskapsmän emot dessa förment ofarliga anläggningar? Jo, just pga strålningsrisken, risken att de strålar ut radioaktivitet omkring sig på samma sätt som en atombomb, fastän under normala förhållanden endast långsamt och gradvis. Vid katastroftillfällen kan emellertid — enligt dessa forskare — ett atomkraftverk fungera just som en atombomb och döda allt i sin omgivning och förgifta en ännu större omkrets genom utspridd strålning. De tekniker som är anhängare av atomkraftverken invänder alltid, att dessa anläggningar är så katastrofsäkra och att den normala strålning som läcker ut är så obetydlig, att den inte spelar någon roll. De brukar ofta, dessa tekniker, framhålla att den naturliga strålningen från rymden eller jorden innehåller mycket mer radioaktivitet än vad som strålar ut från ett sådant kraftverk. Vi skall här citera några vetenskapsmän igen:

Dr Shields Warren, Harvard-Universitetet i USA: "Varje strålningsmängd, även den minsta, är skadlig för alla levande väsens fortplantningsorgan. Det är inte alls fråga om hur stor den enskilda dosen är utan om verkan av summan av många doser. Och varje strålnings-

mängd förkortar livet, också hos avkomman. Detta är något fullständigt fruktansvärt!"

Dr Linus Pauling, USA, nobelpristagare i kemi: "I vår generation har redan omkring 300 000 människor insjuknat eller dött i leukemi på grund av atomförsöken. Under de nästa tio generationerna kommer ca 20 miljoner barn att få kroppsliga och andliga skador av samma orsak. Varje ny strålningsdos medför skador på hälsan hos hela mänskligheten. De lärda vet detta — men de tiger!"

Dr Abel Wolmann i Kommissionen för radioaktiva avfallsprodukter vid John Hopkins-universitetet i USA: "Den radioaktiva strålning som uppkommer genom den fredliga användningen av atomenergi torde vara mycket skadligare för den mänskliga arvmassan än man förut antagit."

Professor Werner Kollath, berömd biolog: "Här måste man slå fast som en grundregel: den konstgjorda framställningen av isotoper är ett återvändande till urtiden, då livet ännu ej hade bildats. Nu är solen vår stora energigivare och inte atomen. En bättre framtid kan vi endast tänka oss om vi övergår till nyttjande av solenergin. Atomenergin är inte alls den enda energikälla vi har kvar och detta rycker undan den moraliska grund på vilken atomenergins utnyttjande vilar."

Här kommer Kollath in på en väsentlig fråga, detta att atomenergins försvarare påstår att denna är den enda energikälla vi har kvar. Därför kräver energikrisen att vi bygger ut atomkraften.

Professor Friedrich Wagner i Bonn har sagt om detta: "Hela atomindustrin har från första början byggts upp på den lögnen att världen står inför en energikris. Men denna industris uppkomst bygger på helt andra grunder, ty någon energikris var det ej då den uppstod och kommer heller inte att uppstå i framtiden. Det var istället så att då atombomben var klar och kriget slut så måste nya arbeten ordnas åt den väldiga stab av forskare och tekniker (539.000 pers.), som varit sysselsatta med den. Man kom då på att använda den väldiga hetta som atombomben utvecklade i en sk "fredlig" atomanvändning. Ursprungligen var det så att dessa atomreaktorer (som nu används i atomkraftverken) tillkom för att alstra pluto-

nium för atombomberna. Då var den uppkommande väldiga hettan inte önskvärd, men sedan blev den det halmstrå som atomforskarna grep till för att få fortsatt sysselsättning. De började suggerera de lättrogna massorna med att nu kom den "gyllene atomtidsåldern", fastän de själva mycket väl visste att atomklyvningen och de klyvningsprodukter som uppstod vid denna, var absolut livsfarliga." (Prof. Wagner har skildrat allt detta i en mycket värdefull bok "Vetenskapen och den hotade världen — en atomfysikens vetenskapssociologi", Die Wissenschaft und die gefährdeten Welt — eine Wissenschaftssoziologie der Atomphysik, C H Beck-Verlag, 538 s. DM 38:—) Prof. Wagner försätter: "Atomenergiproduktionen var en sidoproduktion till atombombsframställningen som utnyttjade avfallsprodukter från denna och samtidigt säkrade brödfödan för alla de forskare som annars skulle ha blivit arbetslösa".

Detta har erkänts av en av dessa forskare, reaktorexperten Weinberg i "How shall we establish a Nuclear Power-Industry in The United States". Men man lyckades bygga upp en sådan atomindustri i USA och denna blev snart till ett atomimperium som nu sträcker ut sina tentakler över hela världen.

Det fanns alltså ingen verklig energikris varken i USA eller världen då atomteknikerna började suggerera massan att en sådan kris var på väg. Men man satte in vissa åtgärder för att understryka att en sådan kris verkligen hotade, bl. a. genom att lägga ner rikt givande kolgruvor i Amerika, England och Västtyskland. Vidare stoppade man t.ex. utbyggnaden av det väldiga och storslaget planerade vattenkraftverket vid Churchill Falls i Kanada.

Bakom utvecklingen av denna atomindustri stod spetsarna i den amerikanska storfinans och regeringen. Man utlovade väldiga vinster för de som ville satsa på aktier i den nya industrin, sedan den byggts upp med väldiga insatser av skattemedel. Atomindustrin blev dessutom till ett statsmonopol som ej kunde hotas av konkurrens (obs: likheten med det svenska atommonopolet!).

Hur illa pratet om atomenergins nödvändighet för att klara energibristen rimmar med verkligheten framgår bl. a. av ett uttalande i den tyska "Die Atomwirtschaft" (årsöverblick 1959), där man oroar sig över att "förråden av kol kastar svarta skuggor över atomindustrins framtid i Europa". Man medger alltså att atomenergin egentligen ej behövs men kräver att "atomenergiprogrammet måste förverkligas".

Ju mer man studerar atomenergins historia och framtidsplanering, desto klarare framstår att det här rör sig om en jättelik affär, som man vet kommer att vara en relativt kort tid, och som just därför måste forceras fram med alla medel för att ge mesta möjliga miljarder innan den måste slå igen. På en reaktorkonferens i Wien 1971 yttrade bl. a. professor Grimm, att det var ganska klart att "kärnenergins tidsålder bara kunde vara några decennier". Man kan här inte värja sig för misstanken, att det är vissa ekonomiska intressen som genom sk vetenskaplig bevisföring (dvs beslöjad propaganda) vill framtinga byggandet av atomkraftverk för att tjäna miljarder på något som egentligen ej behövs. Naturligtvis passar denna bild bra in i den livshotande industrialisering och ekonomiska tillväxtpsykos som framförallt behärskar västvärlden, men också börjar sprida sig till u-länderna. Bilden passar också bra in i den totalt avvisande attityd som teknokrater och politiker visar mot alla förslag att använda sig av andra energikällor, t. ex. vind- och solenergin eller att satsa pengar på den närmast helt ofarliga fusionskraften. Man vill helt enkelt inte diskutera sådana alternativ utan förlöjliga eller viftar bort dem. Här ligger alltså en hund begraven under atomindustrins stolta byggnad, och det hundlikt stinker — stinker av samvetlös profithunger hos de ekonomiska kretsarna, prestigehunger hos likriktade, enögt orienterade tekniker, och kapital dumhet och lättrohet hos politikerna, som låter sig duperas av dess propaganda.

Det mest fruktansvärda i denna atomaffär är emellertid inte profithungern i och för sig, eller prestigehungern hos teknikerna eller dumheten hos politikerna — utan det är att *allt detta sker på bekostnad av miljoners människors liv och hälsa*. Det fruktansvärda är att dessa atomkraftverk innebär det största sabotaget genom historien mot livet självt. Fastän tillräckligt många bevis finns för att i varje fall atomfysikerna är medvetna om de fruktansvärda risker som atomkraftverken medför, så bagatelliserar man dessa, förtiger fakta eller blandar bort korten för att insöva människorna i säkerhet, så att de skall finna sig i att det ena atomkraftverket efter det andra växer upp — som sannskyldiga giftsvampar. Experterna bollar med "tillåtna värden" och hävdar med vetenskaplig pondus att så och så stor strålmängd är helt riskfri. Men Internationella Kommissionen för radioaktivt skydd (ICRP) har fastslagit i sin publikation nr 14 att: "Det finns ingen säker eller oskadlig strålningsmängd. Varje strålningsmängd är skadlig." Nobelpristagaren, arvsforskaren J H Mueller försökte redan 1955, under den första stora atomkonferensen, varna för den cancer-risk och skador på arvmassan som uppstår genom sådan strålning. Han förbjöds då att tala vidare. Detta utgör bevis nog

för vilken andas barn dessa atomtekniker är! När professor Gofman, chef för Lawrence-strålningslaboratoriet, och prof. Tamplin vid fakulteten för medicinsk fysik vid universitetet i Berkely, USA, presenterade sina resultat av en åtta år lång forskning, rörande de skador som kunde uppkomma på liv och hälsa genom atomkraftverk, hemligstämplades denna rapport. Den hade nämligen visat att massinsjuknande i cancer, blodcancer, missbildningar och arvsskador var att vänta.

Det är inte nog med att dessa atomkraftverk utgör ett hot mot omgivningen utan de producerar också avfall, som sedan utgör ett hot mot allt liv för oöverskådliga tider. Redan nu har man enorma problem med var man skall förvara allt radioaktivt avfall. Här har alltså människan åstadkommit ett avfall i naturen, som hotar allt levande! Redan detta är en förbrytelse av sådan art, att inget straff kan anses vara stort nog för de ansvariga. Man bör också beakta, inför atomteknokraternas tal om att atomverken ej ger ens så hög strålning som den naturliga, att det är *en total skillnad mellan naturlig radioaktiv strålning och konstgjord*, alltså sådan som atomkraftverken producerar. Den naturliga strålningen har det levande på jorden vant sig vid, och denna har uppenbarligen en helt annan verkan än den konstgjorda. I "Kernphysik und Medizin" 1947, s. 198, meddelar Schubert, att man fört upp Drosophila-kulturer på 19 500 meters höjd, där den kosmiska strålningen gav en 100 gånger större jonisering än vid jordytan. Trots detta skedde ingen förändring av mutationerna hos denna levande substans.

Man skall också komma ihåg att atomkraftverken inte bara alstrar strålning, utan också livsfarliga klyvningsprodukter, tex plutonium, som professor Haxel, Kärnforskningsinstitutet i Karlsruhe, har kallat "den mest ondskefulla substans som någonsin funnits på jorden". Då atomteknokraterna säger att "tja, men sådana klyvningsprodukter uppträder ju också i naturen genom den naturliga kärnklyvningen", så kan vi svara att mängderna klyvningsprodukter som atomindustrin alstrar överstiger den naturliga i en storleksordning av miljoner gånger miljarder. (Dr Herbst, Radiologiska Institutet, Universitetet, Freiburg). I naturen är det egentligen bara de radioaktiva ämnena Ca 40 och C14 (d v s kol och kalcium)) som anrikas i människan genom näringen. Men genom atomindustrins verksamhet utsätts allt levande för en verklig häxbrygd av alla möjliga radioaktiva ämnen som aldrig tidigare har ingått i den naturliga ordningen på jorden.

Atomkraftverken utgör alltså ett kroniskt hot mot omgivningen. De avger ständigt strålning till vattnet och luften. Att doserna normalt är "små" är ingen tröst — vi har läst hur genetikerna visat att varje dos är farlig, hur liten den än är.

Och därtill rör det sig om en *naturnaturlig* alstrad strålning.

Ännu större kan hotet bli vid fel i anläggningen. Man säger på atomteknokrat-håll, att dessa anläggningar är så säkra. Men då ljuger man!

Följande atomanläggningar i Europa har visat allvarliga fel:

Geestacht vid Hamburg visade efter 11 års drift fullt med hårfina sprickor i betongen, genom vilka atomgift spred sig i omgivningen. *Karlsruhe*-verket drabbades av en brand, varvid strålning spred sig i omgivningen.

Grundremmingen-verket vid Donau skulle vara ett mönster för sådana anläggningar, men måste oupphörligt stoppa p g a fel, bl a gjordes turbinskolvarna spröda av neutronstrålningen i reaktorn, så att de bröts sönder.

Lingen vid Ems har fått läckor och spritt ut radioaktivitet i floden Ems. Verket har måst stannas 15 gånger p g a fel.

Obrigheim i Neckar hade en svår explosion 3.2.72 och spred ut radioaktivitet. Verket har måst stannas 12 gånger p g a felaktigheter.

Würgassen i Weser gick också läck.

Luzens i Schweiz, byggt enligt senaste teknik och med alla tänkbara säkerhetsanordningar, totalhavereade 21.1.1969. Hela reaktorn smälte ned och sjönk ner i jorden, vilket enligt teknikernas förhandsförsäkningar omöjligt skulle kunna ske. Anläggningen var en försöksanläggning av tämligen litet format och byggd djupt nere i berg, och tack vare detta kunde radioaktiviteten stängas inne. Annars hade en fruktansvärd katastrof drabbat omgivningen.

Ett atomkraftverk håller bara c:a 15 år. Sedan har neutronstrålningen fördärvat allt material, så att det måste skrotas. Det är också fruktansvärt dyra anläggningar driftsmässigt sett. Endast 0,1 % av använt uran utnyttjas, resten blir "sopor", d v s livsfarligt atomavfall som man ej vet vad man skall göra med. Vilken vansinnig teknik som i drift ger 99,9 % avfall, och därtill ett livsfarligt avfall! En teknik, som låter en anläggning utgöra ett dödligt hot för allt levande på 150 kilometers omkrets — ty så vida omkring drabbar en reaktorolycka — eller kanske ännu längre.

Är det inte fullständigt klart, att sådana anläggningar *måste stoppas — med alla medel!*

Sedan urminnes tider har människorna använt växterna som botemedel mot olika åkommor; man har tillrett örttéer och brukat droger för in- och utvärtas bruk. Ända in i vårt sekel spelade örtmediciner en stor roll. Det har visat sig att växterna innehåller olika verksamma ämnen. Örtagubben har avlockat en del växter deras läkande krafter och skrivit ner sina rön i denna bok. Växterna kan bryggas som téer, men finns numera också att tillgå i extrakter.

**Sjunde upplagan,
36:te tusendet, nu utkom-
men 10:—**

Olof Thorborg

Fasteboken

I 15 kapitel ger boken en ingående översikt över fastan, när den kan tas, hur den skall genomföras och hur den skall brytas.

hft. 11:10

Ilse Clausnitzer

Tio vägar till hälsa

Makrobiotisk vägvisare till en biologisk helhetssyn för medveten utveckling av vår fysiska och psykiska hälsa och vitalitet till ett meningsfullt liv i hög ålder. Utrensings- och fastekurer, recept för en balanserad kost vid hälsa och sjukdom. Förord av Ralph Gieser, agronom och biolog. En mycket innehållsrik, liten bok.

hft. 8:60

dr Signe Danielsson

Hälsa och livskraft

genom Kuhne-metoden med vattenbehandling och naturlig diet.

hft. 4:60

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 - 113 51 Stockholm

Sverige inringas av kärnkraftverk

I Dagens Nyheter för den 6 april 1973 meddelas under rubriken "Förslag om tre kärnkraftverk" att Centrala driftsledningen (CDL) dagen före (5.4) till Civildepartementet inlämnat förslag om att ytterligare tre kärnkraftverk inom de närmaste åren skall byggas i Sverige. Ett i Haninge strax söder om Stockholm, ett i Brodalen i Bohuslän och ett i Tunaberg nära Nyköping. Dessa platser har valts av ekonomiska skäl. Kraftverken skall tas i bruk på 1980-talet.

CDL är en sammanslutning av elkraftproducenter, i vilken bl. a. ingår det statsägda Vattenfall.

Ursprungligen hade man gjort upp en lista på 170 platser inom landet, där kärnkraftverk lämpligen skulle kunna läggas. Den listan bantades efterhand ner till 32 för att nu tills vidare stanna vid dessa tre.

Något regeringsbeslut om förslaget kan dock inte väntas förrän tidigast 1 juli nästa år. Då beräknas de kommunala länsstyrelsernas programarbete, som skall ge den fysiska riksplaneringen rättsverkan, vara klar.

Men detta är endast en etapp på vägen. I ett tillägg under rubriken "Tre räcker inte" skriver DN:

De aktuella utbyggnadsplanerna, som CDL nu offentliggör, innebär inte någon lösning på vårt lands energiproblem.

Tjugo nya kärnkraftsaggregat och åtta nya oljekraftsaggregat måste byggas för att vi skall klara landets elförsörjning år 1990. Men inte ens detta kommer att räcka. Även Vattenkraften måste byggas ut med cirka 20 procent fram till 1990.

Det uppgav CDL i höstas när man lade fram sin utredning "Sveriges elförsörjning 1975—1990".

Dessa utbyggnadsplaner kommer att kosta landet 2 miljarder kronor per år under 1970-talet, för att sedan stiga till cirka 2,5 miljarder kronor per år fram till 1990.

CDL:s beräkningar gäller enbart landets behov av elkraft, alltså inte vårt totala behov av energi. I dag svarar elkraften för cirka 20 procent av den totala energibalansen. Oljan intar här den helt dominerande rollen och kommer att göra det minst fram till 1980-talet. Då hoppas man att kärnkraften skall vara så utbyggd att den kan ta över en avsevärd del av oljans roll.

Märk väl! Inte med ett ord omnämns eller antyds den enorma naturförstörelse, som dessa kraftverksutbyggnader kommer att medföra — eller om de såväl latent som reella hot mot människors liv, hälsa och säkerhet, som de kommer att utgöra.

Och — sedan . . ?

Det mörknar allt mer över gamla Svedala. Trots allt elektriskt ljus som vi skall begåvas med fram till nästa tusenårsskifte. Eller rättare sagt — just därför . . .

Om dessa planer genomförs — och därom tycks man på ansvarigt håll redan vara överens — så kommer det att bli mycket, mycket synd om nästa generation . . !

I övrigt ber vi att få hänvisa till de artiklar i dessa ämnen, som vi haft införda i de senaste numren av SEKLET.

Nyttillkomna prenumeranter

och förstagångsläsare av SEKLET, som just nu bekymrat grubblar över detta nummers årsdatering (1972 i stället för 1973), ber vi än en gång att få hänvisa till artikeln "SEKLET slår rekord" i nr 6/1971 av denna tidskrift. Där finner ni den fullständiga förklaringen. En något ofullständigare förklaring finner ni f. ö. i förra numret (1/1972) av SEKLET. Gratisex. av något av dessa nummer kan erhållas på begäran.

SEKLET utkommer ju som bekant med sex 16-sidiga nummer per år. Alltså återstår det ännu fyra nummer innan årgång 1972 är fylld och vi kan ta itu med 1973. Men — vi fortsätter att kämpa och göra allt vi kan för att hinna ikapp denna eftersläpning i utgivningen, som uppstått under de två senaste åren. Och vi har fortfarande inte gett upp hoppet om att lyckas!

Som vi tidigare meddelat: för att ingen skall behöva känna sig lurad, så har vi beslutat att inte kräva våra fasta läsare på några prenumerationsavgifter för 1972. (1971 års prenumeranter kommer alltså att erhålla även årgång 1972 för samma avgift. Och de som börjat — eller tänker börja — prenumerera under innevarande utgivningsår kommer att erhålla även årg. 1973 utan extra avgift!) Men — vi är givetvis tack-samma mot alla de, som är lojala (och modiga!) nog att ändå sända oss prenumerationsavgiften. (Många har ju f. ö. redan gjort det — och dem ber vi att få tacka extra hjärtligt!)

SEKLET behöver naturligtvis (liksom varje annan tidskrift) pengar för att kunna existera och — obunden av alla åsiktsmonopol och partipolitiska hänsyn — bedriva sin ideella och antimaterialistiskt inriktade verksamhet, inte minst på det samhällskritiska planet. Varje prenumeration — eller annat bidrag — utgör därför en sporre till fortsatta ansträngningar och en hjälp för SEKLET att kunna överleva! (Pren. avgiften för ett år är ju också så pass låg som kr. 15:—.)

Med bofinkens drillar klingande i öronen ber vi att få hälsa alla våra läsare med ett:

Väl mött — i vårsolens glans!

Vänligen

Red.

Nödvändig motion

Det är inte precis med någon större "fröjd i sinnet" som jag beträder "Tornet" nuförtiden.

En skur av förebråelser möter mig redan i dörröppningen.

"Vi är böcker som inte blivit lästa, tidningar och urklipp som gulnat av förtrytelse över att bara bli liggande i detta fördömda torn, där numera nästan aldrig en kotte sticker in snaggen, vi är brev som ännu inte blivit öppnade..." O.s.v., o.s.v.

Anklagelserna haglar över mig. Det är som om allting här inne ville skrika ut:

Förlorade son,
ställ dig i vrån,
du borde äta och bo bland svinen!

Jag smet alltså hit för att få mig en stilla stund. En stund av inre samling och eftertanke.

Ja, av eftertanke — och kanske ännu mera av dess berömda "kranka blekhet" — får jag sannerligen tillräckligt här. Men med den inre samlingen och den "stilla stunden" tycks det bli sämre beställt.

I detta sammanhang påminner jag mig en replik av en präst en gång.

Han ringde till husmor på ett pensionat och meddelade att ett antal av stiftets präster önskade hålla en stilla vecka där.

— Kommer fruarna med? frågade värdinnan.

— Sade jag inte att vi skulle ha en stilla vecka, svarade prästen.

(Snälla SEKLET-fruar, ta nu inte alltför illa upp!)

Nej, det är minsann inget överflöd på stilla veckor numera. Stillaveckors-veckornas tid är förbi. Dessa — om de nu någonsin funnits — har efterträtt av vrål- och skrålveckor.

Jag försöker försvara mig med, att arbetet numera kräver så mycket av min tid och mina krafter, att det är därför som jag försummat att besöka Tornet. Även om jag i dag tillfälligt lyckats slita mig loss för att ta en s.k. motions-promenad hit.

Och motion skall jag få. Särskilt andlig sådan.

Ur det hotfullt anklagande tornet av papper — ett torn i Tornet s.a.s. — plockar jag fram en liten bunt.

Vad är nu detta?

En riksdagsmotion!

Måste vara en sällsynt tråkig läsning. Rubriken lyder:

Mot. 1973: Nr 1174

av herr Gernandt m. fl.

**om ökad användning av natursubstan-
ser och s.k. naturläkemedel inom
sjukvården.**

Eftersom ämnet i hög grad intresserar såväl mig personligen som många av SEKLETs

läsare, så börjar jag studera den, till att börja med en aning förstrött, men efterhand alltmera inresserat och fördjupat.

Men — i häftigt uppflammande entusiasm sopar jag till pappers-tornet, så att papprena flyger som svalor genom luften och det ordinarie Tornet stönar — detta är ju någonting verkligt viktigt, ja så angeläget att det borde komma under ögonen på hela svenska folket. Så de får upp korppluggarna för vad som i verkligheten håller på att hända runt omkring oss.

Jag beslutar mig på stubben. Att ta in hela motionen ograverad här i Tornet. Så att åtminstone den elit av det svenska folket, som utgöres av SEKLETs läsare, får ta del av den. (Och i förbigående också ett hum om hur en nutida riksdagsmotion brukar vara avfattad.)

Innan dess ber jag dock att få påpeka, att samtliga kursiveringar i texten är gjorda av oss här på SEKLET.

Här följer den:

God hälsa och arbetsförmåga får räknas till de värdefullaste tillgångarna såväl för den enskilde medborgaren som för hela nationen. Trots utomordentliga tekniska tillgångar brottas sjukvården alltjämt med stora problem, och vårdbehovet ökar i en takt som vida överskrider vårdresurserna.

Många personer i samhällsledande ställning har genom att de varit vittnen till allt det lidande som sjuka människor får utstå kommit till insikt om att alla tillgängliga metoder måste utnyttjas för att minska sjukdomarnas utbredning. Andra har kanske inte förstått allvaret i dagens vårdsituation för rån de skyhöga vårdkostnaderna talat sitt alarmerande språk.

*Det är skrämmande att ta del av de siffror som belyser landets hälsotillstånd — vare sig sjuksiffrorna betraktas som uttryck för mänskligt lidande eller som en värdeomräk-
ning på ekonomiska faktorer.*

Som ett gemensamt intresse — för många t. o. m. en plikt — måste det därför framstå som angeläget att verka för befrämjandet av alla metoder och ämnen som kan förebygga, lindra och bota lidande och sjukdomar inom samhället. Det förefaller dock som om samhället blivit överindustrialiserat även inom sjukvårdens område och som om de biologiska aspekterna undanträngts till förmån för de teknologiska. Den unge läkaren står oftast inför den mycket svåra situationen att ordinera ett för honom relativt okänt syntetiskt läkemedel till en för honom likaså okänd patient vilkens åkomma eller åkommor han ej har någon god möjlighet att med några minuters ställningstagande kunna bedöma. Inte bara en föga avundsvärd situation för bäge

parter utan ofta en ganska farlig sådan för patienten.

Denna motion vill framhålla vikten av att ta till vara de erfarenheter som finns med avseende på olika former av naturliga läkemedel och metoder för att använda dessa som ett komplement till övrig behandling.

Översikt över metoder m. m.

Den medicinska utvecklingen i Sverige har gått efter en speciell linje sedan åtminstone 1800-talet. En speciell vetenskaplig metod och ett synsätt bland många har kommit att nästan helt dominera läkekonsten i vårt land. Synpunkter på läkekonst och läkemedel som inte faller inom den gängse ramen för sjukvård och medicin har i vårt land kommit att betecknas som mindre vetenskapliga, suspekta eller rent av bedrägliga. Detta är så mycket märkligare som man därmed underkänner den vetenskapliga medvetenheten i de länder där t. ex. naturläkekonst med mera är allmänt accepterad, således även av läkare som inte själva praktiserar den, och i konsekvens härmed godtaga av lagstiftningen. Bland den svenska allmänheten och även hos svenska läkare har dock sedan länge funnits grupper och personer som ansett andra läkemetoder än de gängse vara berättigade och i vissa stycken överlägsna dessa.

I Sverige hindras emellertid intresserade läkare att gå utanför konventionella behandlingsmetoder. Vi vill beteckna detta som ett missförhållande i vad gäller den vetenskapliga friheten och patienternas möjligheter att inom vårt land kunna välja de läkemetoder som de har det största förtroendet för. För att ge en bakgrund till det ensartade i den svenska medicinska situationen på förevarande områden vill vi hänvisa till följande.

Både bland läkare och hos allmänheten i Sverige är det mer eller mindre okänt, att det på den europeiska kontinenten, vid sidan av och kompletterande den konventionella medicinen finns ett flertal medicinska skolor och riktningar. Kvantitativt och opinionsmässigt betydelsefullt är exempelvis två stora tyska läkarförbund med flera tusen läkare som arbetar för s. k. naturliga läkemetoder (Naturheilverfahren), fysioterapi eller biologisk medicin, nämligen: Zentralverband der Ärzte für Naturheilverfahren med säte i Mainz och omfattande omkring 10 000 legitimerade läkare, och Kneipp-Ärztebund av liknande storlek. Båda förbunden har en mycket intensiv läkarutbildning och är delvis integrerade i den allmänna medicinen och den medicinska undervisningen. Sedan år 1953 krävs det för tysk läkarlegitimation att man åhört föreläsningar om "Naturheilkunde". Det hålls föreläsningar om biologisk medicin med ett flertal tyska universitet. I Västtyskland finns tre allmänna sjukhus för sådan medicin: Klinik für Naturheilverfahren am Kreuzberg, Väst-Berlin, Krankenhaus für Naturheilverfahren Hamburg-Ochsenzoll och Krankenhaus für Naturheilverfahren München-Harlaching. I DDR finns flera sådana sjukhus, därav en universitetsklinik i Berlin, Klinik für natürliche Heilweisen, Charité, med ordinarie professur, och ett i Jena. Kneipp-Ärztebund har flera sjukhus och undervisningscentralen bland annat i Wörishofen och Boppard/Rhein.

Båda dessa läkarförbund bedriver forskning och intensiv undervisning. Det organiseras fortbildningskurser vid respektive för-

bunds sjukhus och universitetskliniker. I regel organiseras även kurser och vidareutbildning på kongresser två gånger årligen. Därutöver praktiseras biologisk medicin vid ett 100-tal privatkliniker.

Mera känd i Sverige är *homeopatin*. Denna anses grundlagd av Samuel Hahnemann men finns till sitt innehåll omnämnd i antika skrifter. I Sverige är homeopatin mera känd som en lekmanametod som utövas av lekmän utan de för en omfattande medicinsk verksamhet erforderliga kunskaperna, vilket torde ha varit olyckligt för homeopatins anseende. *På den europeiska kontinenten i länder som Tyskland och Frankrike, men även i England, har homeopatin en aktad ställning och utövas av många tusen legitimerade läkare. Dessa har flerårig postgradual utbildning och särskild examen i homeopatisk terapi. Det finns både i Västtyskland och i England stora homeopatiska sjukhus, där konventionell och homeopatisk medicin används, kompletterande varandra.*

Den antroposofiska medicinen har stor utbredning framför allt i det tyska och engelska språkområdet, och det finns en internationell läkarförening omfattande ca 700 medlemmar. Den antroposofiska medicinen har på kontinenten grundat omkring tio sjukhus och praktiseras av ett mycket stort antal legitimerade läkare.

Även inom den konventionella medicinen är situationen annorlunda i många andra länder än i Sverige. Örterapi (Phytotherapie) används i stor omfattning integrerad i den vanliga medicinen, likaså badterapi, massage, omslag och packningar m. m. Badlära (Balneologi) är ett universitetsämne med särskild professur och specialitet, och massör och "Bademeister" särskilda fack förutom den även i Sverige förekommande sjukgymnastiken.

Företrädare för de biologiska riktningarna inom medicinen ser i regel inte sina riktningar som motsats till konventionell medicin utan långt mera som ett nödvändigt och naturligt komplement. Hos de flesta läkare finner man uppfattningen att de flesta organismer har en inneboende förmåga till självläkning. Denna förmåga vill den biologiskt inriktade läkaren med olika medel styrka och styra allt efter patientens sjukdom och konstitution. Så får medicinen utöver en komplettering av den konventionella diagnostiken och terapin ett starkt inslag av konstitutionsbehandling och långsiktig preventiv medicinering.

Någon med svenska förhållanden jämförbar söndring mellan universitet och medicin föreligger inte på kontinenten. Så har ett mera fritt tankeutbyte mellan medicinens och de andra fakulteternas företrädare kunnat äga rum — man kunde tala om en tvärvetenskaplig kontakt, och humanismen har starkare kunnat influera på läkarnas synsätt och behandlingsmetoder. Denna kontakt torde ha sin betydelse för Centraleuropas utveckling av den medicinska specialitet där brist på mänsklighet måste kännas starkast, nämligen psykiatrin.

För att anföra ytterligare några exempel må nämnas *a k u p u n k t u r m e t o d e n*. Denna mycket gamla metodik har — uppenbarligen med stor framgång — använts företrädesvis i södra Europa. Under senare år har förståelsen för metoden utbredd sig avsevärt, bl. a. till vårt land. Socialstyrelsen synes ha intresserat sig för närmare studium av metoden, vilket får anses vara lovvärt.

Kiropraktik och därmed besläktade manuella metoder synes vara på god väg att röna förståelse och respekt bland våra läkare, vilket också är glädjande.

Kunniga och seriöst arbetande utövare av andra, här ej nämnda naturläkemetoder må förlåta att de ej blivit nämnda här av brist på tillräcklig kännedom om förekommande verksamhet.

Aktuella skeenden utanför landet

I Danmark pågår en livlig debatt angående medicinalmyndighetens och läkarnas avvisande hållning gentemot icke-konventionella behandlingsmetoder. Debatten tog förnyad fart våren 1971, då en biokemiker, O. Ballin, åtalades och dömdes för att han använt metallsalter i homeopatisk förtunning som läkemedel. Ballin hade genom sin metod lyckats återställa patienter som ej blivit återställda med skolmedicinska behandlingsmetoder.

Det relaterade fallet väckte starka protester på många håll. Medicinalmyndigheten i Danmark ägnade tre år åt skrivelser, sammanträden och rättsförhandlingar för att få O. Ballin dömd. Man frågar sig, om det inte varit bättre använd tid att satsa detta arbete på en utredning av den tillämpade terapeutiska metoden i stället. De danska läkarnas tidskrift, "Stud. Med.", innehåller bl. a. följande kommentar: "*Man talar om ansvar men menar makt...*".

Den läkare som gjorde anmälan mot Ballin medgav, då han av medicinalmyndigheten uppmanades att uttala sig om värdet av homeopatin som läkemetod, att han inte visste vad homeopati innebär. Hans uttalande väckte stor uppmärksamhet — såväl allmänhet som danska riksdagsmän reagerade. *Hur kan man uttala sig fördömande om en metod om vilken man saknar såväl kunskap som erfarenhet?*

Den fällande domen mot biokemikern O. Ballin gav upphov till en närmare granskning av den icke-konventionella medicinens ställning i Danmark. En gallupundersökning visade att 57 procent av den danska befolkningen önskade rätt till fria terapeutiska alternativ. Av tillgängliga statistiska uppgifter framgick också att över 750 000 danskar har fått förtroende för de behandlingsmetoder som ges av icke legitimerade läkare. Det framkom dessutom att hundratals läkare samarbetade med naturläkare. En riksdagsgrupp begärde en objektiv utredning av de diskuterade metoderna. Den danska läkarföreningen avvisade denna begäran. Naturläkarna fick emellertid ett visst stöd även från medicinskt auktoritativt håll. En av Danmarks främsta cancerspecialister, professor Jörgen Bichel, uttalade att han i vissa situationer hänvisade sina patienter till naturläkare: "*Visst finns det charlataner bland naturläkarna, men det gör det ju bland de legitimerade läkarna också.*"

Resultaten av den danska proteststormen har blivit att riksdagen med hänsyn till folkinformationens krav tillsatt ett utskott (folketingsutvalg) med uppgift att bl. a. omarbete de danska medicinlagarna. Enligt den nya förslagen skall det åligga läkaren skyldighet att objektivt pröva vår naturläkarnas behandlingsmetoder, och det rekommenderas för en sådan prövning lämpliga samarbetsformer. Detta kommer också att medföra förändrade instruktioner till den danska medicinalstyrelsen.

I Tyskland har diskussion ägt rum inför problemen med att få gemensamma regler för läkemedel inom EEC. Beirat Arzneimittelsicherheit (ett råd för läkemedelssäkerhet) har tillstyrkt att olika läkargrupper med speciella metoder får utarbeta egna riktlinjer för prövning och standardisering av sina egna metoder.

Charles C. Edwards, ordförande i USA Food and Drug Administration (FDA) talade i ett föredrag den 14 oktober 1971 om receptpliktiga och icke receptpliktiga läkemedel. (Det existerar i USA mellan 100 000 och 500 000 icke receptpliktiga läkemedel.) Han förutsätter att det utvecklas helt skilda metoder för att påvisa verkningsgraden för båda grupperna och att en principiell inskränkning av de icke receptpliktiga läkemedlen icke skall komma i fråga.

Ordföranden i den brittiska läkemedelskommissionen Sir D. Dunlop refererade den 11 oktober 1971 i Medical News Tribune. Han framför att medicinalmyndigheternas uppgift måste bestå i att garantera säkerhet och kvalitet i läkemedlen, men inte i värdesättning genom jämförelse av verkningsgraden. En meningsbildning om läkemedlens verksamhet bör inte ske från byråkratiska instans, utan genom vetenskapliga publikationer, diskussioner och akademisk undervisning. Om läkemedelsverksamheten dogmatiskteras, uppstår faran att läkarnas yrke inskränks till att underteckna formulär, som ger patienten rätt att få endast de läkemedel, vilka myndigheterna ger sin välsignelse.

I en något senare intervju varnar Sir Dunlop för den situation som eventuellt kan uppstå i framtiden: *att en eller två tjänstemän kan diktera om ett läkemedel får användas för vissa ändamål — även mot läkarnas bedömning.*

Från en annan synpunkt sett har frågan om ökad användning av natursubstanser inom sjukvården fått förnyad aktualitet.

Över hela världen betraktar man med oro vad Världshälsoorganisationen (WHO) betecknat som en "läkemedelsexplosion". Konsumtionen av syntetiska läkemedel stiger med oroande hastighet. Därmed börjar också snabbt skönjas de icke önskvärda konsekvenserna av denna läkemedelsexplosion — de negativa och ofta förödande biverkningarna.

I Sverige konsumerar vi t. ex. årligen läkemedel för 1,2 miljarder kronor. *Sömmedel och nervlugnande medel äter vi för över 100 miljoner kronor om året. Vi har i dag ca 2 700 farmaceutiska specialiteter registrerade av socialstyrelsen.*

Bestämmelserna för registrering av farmaceutiska specialiteter avses innebära en trygghet för konsumenternas hälsa. Så är det dess värre inte. Nueorsedynkastrofen t. ex. har visat att konsumtion av legala läkemedel kan få de mest förödande konsekvenser. Socialstyrelsens allvarliga maning nu till läkarna att minska förskrivningen av sömn- och nervlugnande medel är ett tecken på även de svenska myndigheternas oro inför utvecklingen.

Världen över stiger oron över att vi långsamt håller på att förpesta vår miljö och förgöra mänskligheten. *Den kemisk-tekniska industrin har redan tillfört vår miljö 2—3 miljoner nya syntetiskt framställda organisk-kemiska produkter, och varje år tillkommer ytterligare 150 000—200 000 nya.*

De nuvarande och framtida verkningarna av dessa nya syntetiska ämnen på vår natur

och på människorna känner man hittills endast i obetydlig utsträckning.

Det var inför detta växande hot som regeringarna över hela världen sökte kartlägga miljösituationen i sina respektive länder till FN:s stora miljökonferens i Sverige sommaren 1972.

Situationen inom landet

Överallt stiger intresset för miljöfrågor. Människorna anser sig ha rätt till frisk luft, rent vatten och oförgiftade livsmedel. De tycker sig också ha rätt till läkemedel vilkas kort- och långsiktiga verkningar och bieffekter kan överblickas.

De naturliga substanserna och metoderna är åtminstone inte aggressiva mot biologiskt liv på samma sätt som de kemiska. *Vanligen är de en stimulans till kroppens egna läkande krafter i stället för den kemiska chockverkan som många av läkemedelsindustrins produkter kan åstadkomma.*

Den medicinska skola som blivit så gott som allena rådande i vårt land har av lättförklarliga skäl också kommit att prägla socialstyrelsens hållning till i vårt land mindre kända läkemetoder. Vi vill hänvisa till att svenska läkare i sin utbildning inte får någon kontakt med t. ex. de läkemetoder i andra europeiska länder som vi berört i det föregående.

Det olyckliga har inträffat i vårt land att lagstiftningen och utredningar i fråga om mediciner gjorts utan hänsynstagande till vare sig dessa gruppers önskemål eller de läkares synpunkter som velat utvidga sina metoder till att omfatta naturläkekonst eller åtminstone användning i ökad utsträckning av biologiska preparat som komplement till de syntetiska medicinerna. Dessa förhållanden har accentuerats och skärpts genom att de tjänstemän som för närvarande handlägger läkemedelsfrågorna inom socialstyrelsen för närvarande utan undantag företräder den som alltför ensidig betecknade hållningen. Vi vill allvarligt ifrågasätta om de med denna inställning ens företräder vad Kungl. Maj:t och riksdagen har avsett med gällande lagstiftning. Deras hållning och konsumentombudsmannens agerande har gjort situationen för de nu avsedda läkemedelerna prekär, samtidigt som man kan notera ett ökande intresse för läkekonst och läkemedel som baseras på något som kan kallas humanistisk människosyn och biologiska läkemetoder.

Den svenska sjukvården ger på det hela taget för närvarande ett splittrat intryck. Ambitionen har utan tvekan varit att uppnå en standard beträffande sjukvården som internationellt sett är hög. Stora ekonomiska resurser har ställts till förfogande för detta ändamål. Emellertid kan ifrågasättas om resurserna utnyttjas på ett sätt som är det effektivaste med tanke på sakens natur. Det rör sig här om sjukvård, där mänsklig kontakt och omvårdnad är så att säga en av stöttepelarna för det goda resultatet. I åtskilliga sammanhang synes den sistnämnda aspekten ännu inte ha fått tillräcklig uppmärksamhet eller t. o. m. få stå tillbaka för tekniska och administrativa snypunkter.

I detta sammanhang bör nämnas att den offentliga sjukvården på ett aktivare sätt borde kunna tillgodogöra sig det erfarenhetsmaterial i fråga om mänsklig omvårdnad av patienter, som uppnåtts av ideella rörelser såsom S:t Lukasstiftelsen, Lewi Pethrus stiftel-

se, S:t Stefansstiftelsen, Broderskapsrörelsen, Ericastiftelsen och Länkrörelsen.

Allmänna synpunkter

Vi har velat påtala de nämnda förhållandena mot bakgrunden av de sociala och mänskliga problem som till synes redan gör sig gällande inom den svenska sjukvården och som enligt vår mening inom en snar framtid kommer att öka i omfattning och då kräva lösningar, bl. a. enligt metoder som ännu inte kan anses som konventionella i vårt land. Enligt vår uppfattning bör en översyn ske av detta område med utgångspunkt i de aspekter som vi framför i det föregående.

Som en allmän reaktion mot sjukvårdens rationalisering i vårt land förmärks att ett mycket snabbt ökande antal människor kommit att intressera sig för begreppet "valfri hälsovård". Möjligheten till viss valfrihet bör därför föreligga.

Samhället bör således främja användandet av gamla beprövade folkmediciner och naturläkemedel. Alla goda medel bör alltså utnyttjas — om de har en möjlighet att kunna förbättra utsikterna till positiva resultat. De bör dessutom vara en *uppenbar demokratisk rättighet att kunna anskaffa och använda sådana på långvarig erfarenhet baserade och ofarliga naturläkemedel som dokumenterat sin förmåga att kunna läka och bota.*

För den enskilde medborgaren kan det kännas tryggare att i vissa sjukdomssituationer få ett ämne som är ofarligt och läkande än att vara försöksobjekt för något av de många nya preparat som konkurrerar på läkemedelsmarknaden.

Naturläkekonsten bör därför ges möjlighet att som ett fritt alternativ få fortsätta sin verksamhet och även beredas möjlighet till utveckling och meningsfullt samarbete med övrig sjukvård inom landet. *I anslutning här till får det anses vara angeläget att s. k. hälso-kostbutiker m. fl. får tillhandahålla örter, naturenliga preparat samt välodlade och i möjligaste mån giftfria födoämnen. Här bör man underlätta för intresserade och specialutbildade läkare att göra sin insats, så att eventuellt olämpliga varor ej kommer att ingå i sortimenten. Med välvilliga och positiva insatser från myndigheternas sida och sakkunnig läkarhjälp bör tillförlitligheten av varusortimenten i dessa butiker öka betydligt och vara till god nytta för allmänna hälsosträvanden. Att i den öppna handeln ha tillgång till rena natursubstanser och giftfria födoämnen är en trygghets- och frihetsfråga av vital betydelse.*

Med hänvisning till vad vi ovan framfört och i den svenska folkhälsans intresse föreslår vi därför

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om en förutsättningslös utredning rörande

1. vidgade möjligheter att i vårt land tillämpa i andra kulturländer etablerade läkemetoder,
2. åtgärder som underlättar för svenska läkare att studera och i vårt land praktisera sjukvård enligt de medicinska skolor som avses i det föregående,
3. möjligheterna att genom positiva åtgärder stödja ambitiöst och seriöst utövad hälsofrämjande verksamhet rörande rena natursubstan-

ser för kurativt bruk, giftfria födoämnen etc.

Slut på motionen.

Den är daterad den 26 januari 1973 och undertecknad av ANDERS GERNANDT(c), KERSTIN ANÉR (fp), BIRGITTA HAMBREAUS (c), BENGT BÖRJESSON (c) i Falköping, CARL-WIHLH. LOTHIGIUS (m) och MARTIN HENMARK (fp).

Anmärkningsvärt nog — eller signifikativt? — finns ingen socialdemokrat eller kommunist med bland motionärerna.

I anslutning till denna motion har en del intresserade slutit sig samman och bildat en arbetsgrupp. Denna arbetsgrupp har nu iordningställt en teckningslista för insamlande av namnunderskrifter av personer som önskar ansluta sig till aktionen.

Med detta nummer av SEKLET bifogas en sådan lista. Det vore mycket glädjande — och värdefullt — om vi kunde få den tillbaka, helst i god tid före augusti månads utgång, om möjligt fulltecknad med namn. Skicka i så fall den fullskrivna — eller i sämsta fall halvfulla (förlåt uttrycket!) — listan till SEKLET:s redaktion, Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm. Härifrån kan ytterligare listor rekvireras, om så skulle behövas. Vik listan helst bara en gång vid insändandet och sök förvissa dig om att vederbörande bara skriver på en lista.

Detta var alltihop från Tornet för den här gången.

Och nu — ut till våren och dess barn! Till solen och vindarna, till nylödade, knopande parkträd och jublande, våryra småfåglar! (Ännu har ju inte *allt* hunnit offras på "kulturens och framåtskridandets" altare.)

På återseende och återhörande — nästa gång i *sommarsolens sken!*

Harry

Nils-Olof Jacobson

Liv efter döden

Om parapsykologien, mystiken och döden handlar denna bok skriven av en läkare. Förf. är nu så känd genom framträdande i Radio och TV att han knappast kan behöva någon presentation.

Med utgångspunkt från parapsykologin behandlas frågan om vad som händer efter hjärnans död? Kan någon form av medvetande finnas efter hjärnans död? Erfarenheter från många håll diskuteras: mystiska upplevelser, spiritualism och besättelse, klara drömmar och upplevelser att gå ur kroppen. Mycket av detta material presenteras för första gången.

Inb. 350 sid. 49:50

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 - 113 51 Stockholm

Mot en ny världsuppfattning

Den Schaubergerska — de Chardinska universummodellen

II

Pytagoreernas idé om världens harmoni glömdes snart bort. Först med den store astronomen Johannes Kepler på 1600-talet, skulle dessa tankar återkomma med förnyad kraft och klarhet. Kepler arbetade i 25 år på att försöka utforska planetbanornas form och orsaken till deras rörelseform. Kopernikus hade i slutet av 1400-talet och början av 1500-talet kommit med den häpnadsväckande nyheten att jorden ej var medelpunkten som solen rörde sig omkring, utan att det var tvärtom, men han trodde att jorden och de andra planeterna gick i cirklar runt solen allt enligt Aristoteles dogma, som sade att himlakropparna endast kunde gå i sådana banor och med konstant hastighet. Nu fann emellertid Kepler att planetbanorna var excentriska och att de därför ej heller gick med konstant hastighet. Han fann också att det var ett bestämt samband mellan deras hastighet i banan vid varje tidpunkt och det avstånd de just då hade från solen. Och han säger själv att här finns bestämda geometriska förhållanden som har samma karaktär som en musikalisk harmoni. "Alltså är himlens rörelser ingenting annat än en ständigt pågående himmelsk musik — förnimbar med förståndet — ej med örat." "Ur planeternas rörelse kan man ur banpunkternas största och minsta avstånd till solen bilda heltalsförhållanden som låter sig tolkas likt en spänd instrumentsträngs musikaliska harmonier."

Kepler blev som förtrollad av denna harmoni som han upptäckt. Han byggde upp en världsbild som han såg uppbyggen och behärskad av harmoniens lagar som han menade var inbyggda i universums grundstruktur. Hela kosmos var uppbyggt enligt sådana harmoniska lagar och i harmoniska proportioner. Och just i detta, menade Kepler, låg nyckeln till förståelsen av hela tillvaron, och han sade att "Skaparen från evighet har de matematiska tingen i sig som urbilder i enklaste och gudomligaste abstraktion av de materiellt betraktade kvantiteterna".

Kepler anses allmänt som den moderna astronomins vägrödjare, men han var också — sig själv ovetande — en revolutionär inom vetenskapen i sin helhet, fastän han först nu tycks vara på väg att nå det fulla erkännandet. Så säger t ex den kände fysikern, professor Heitler i

Zürich: "De tre Keplerska lagarna har blivit en beståndsdel i nutida vetenskap, men deras harmoniförhållanden har rensats bort. Vår nuvarande världsåskådning är mekaniskt-materialistiskt. Vi kan dock icke företräda en mekanisk världsåskådning och samtidigt tala om frihet. På något sätt kommer vi ej att kunna undgå den slutsatsen att något andligt också existerar utanför oss — en andlig princip."

Liksom för pytagoréerna, var också för Kepler de hela talen världens princip, ett bevis för att alla ting har en harmonikal bakgrund. Kepler sade: "Strängen låter sig delas harmoniskt, dessa tal har alltså en hög ställning i naturen. De är harmonins urbilder". "Betrakta nu själva harmonins, liksom också strängdelningens talförhållanden. Endast dessa toner är naturliga för mig — just för att de hör tillsammans med de hela talen" — "För att världen skulle bli den bästa och skönaste har Skaparen skapat storheter och uttänkt kvantiteter vars hela väsen i viss mån ligger i skillnaden mellan begreppen rak och krökt".

Det intressanta är nu att den forskning som Schaubergers Pytagoras-Kepler-Skola (PKS) är engagerad i tycks visa att hela materien följer tonlagens matematiska struktur. Vare sig man går till makrokosmos, d v s världsaltet och studerar planetbanor och galaxer, eller tränger in i mikrokosmos, in i atomens uppbyggnad finner man samma lag gälla. I både solsystemen och atomsystemen finner man en stegvis uppbyggnad enligt den harmonikala ordningen. Och Walter Schaubberger skriver vidare: "Materien är energi som är uppbyggd enligt harmonikal ordning... Begreppen "tid och energi" resp. "rum och energi" är harmonikala värdeformer".

Detta att hela tillvaron skulle lyda under en enda universell lag var också en tanke som Einstein ej ville släppa. Han ansåg att naturen i all sin mångfald skulle kunna sammanfattas i en enda harmonisk teori. Alla former av rörelse och energi skulle visa sig vara orsakade av ett enda "urkraftfält". Det är givet att om detta visar sig vara fallet — och den Schaubergska (och den unge new-zee-ländske forskaren S:t Clair-Corcorans) forskning visar hän mot detta, ja då får ju hela tillvaron, även vetenskapligt sett,

ett helt annat utseende än idag. Ett faktum är att strävanden i denna riktning, att finna enheten i tillvarons mångfald, under de senaste decennierna fått många förespråkare bland vetenskapsmännen. Ett uttryck för denna strävan är ju den nya vetenskapliga riktning som kallar sig *bionik*, som just vill söka efter gemensamheter i alla naturliga fenomen. Schaubberger och hans forskare räknar sig också som bioniker. Inom bionikens ram kan sedan finnas bioteknik, biomedicin, biopolitik etc., specialområden, som dock ständigt är inordnade under den gemensamma helhetssynen på tillvaron.

Låt oss nu återvända till Viktor Schaubberger. En vanlig invändning då man berättar om hans upptäckter, hans uppfinningar och hans teorier om naturen och livet, är denna: Ja, men vad säger vetenskapen om honom. Har hans upptäckter och teorier fått vetenskapligt erkännande? Det är nu möjligt att svara: allt tyder på att ett sådant erkännande är på väg. Låt oss t ex tänka på Viktor Schaubbergers ständiga påpekande att tekniken använde en felaktig rörelseform. I hela den moderna tekniken var det fråga om värmeeffekter, expansion, utvidgning och explosion, d v s en rörelse inifrån och utåt — och i vad han kallade "en rak rörelse". Naturen däremot, sade Schaubberger, använde alltid en rörelse utifrån och inåt, då den ville bygga upp och skapa energi, då den ville utveckla och förädla, och denna rörelse utifrån och inåt skedde alltid i en spiralrörelse. Han kallade denna rörelse en "cykloid spiralrörelse" därför att den inte bara skedde i ett plan utan var en "rymdspiral"-kurva. Han sade till teknikerna: "se till så att ni leder medier som luft, vatten, safter, jord osv i en planetär rörelse, så som naturen ständigt exercerar detta för er, i annat fall kommer ni att utlösa degeneration, nedbrytning, sjukdom och socialt, ekonomiskt och politiskt kaos över hela linjen". Då skrattade de lärde åt honom och sa att man hörde ju att den mannen var helgalen.

Men nu håller Viktor Schaubberger på att långsamt få rätt. Den enhetliga lag som han upptäckte i naturen och som tog sig uttryck i spiralrörelse var just tonlagen. Han var ej vetenskapsman i vanlig mening och ingen matematiker, men han hade förmågan att skåda in i naturen, att

direkt se vad ingen annan såg, och kunde sedan praktiskt kopiera vad naturen avslöjade för honom.

För Teilhard de Chardin kommer denna nya forskning också att betyda en rehabilitering. Han var naturvetenskapsman av internationell klass men han var också en skådare och profet. Mycket av det som han förkunnade om evolutionens spiralform, detta att universum var "inrullande" — på väg från Alfa till Omega", betraktade man i vida kretsar, ej minst inom hans egen kyrka, den katolska, som fantasier. Det är i hög grad Walter Schauburger och hans forskarteam's förtjänst om Teilhard de Chardin en dag får den äreplats bland framtidsforskarna som han förtjänar. W. Schauburger skriver: "Återföreningen av naturvetenskap, filosofi och religion är den stora uppgiften för vårt århundrades avklingande tidsperiod. Naturvetenskapsmannen och teologen Teilhard de Chardin byggde ut fundamenten för denna bro. I tonlagen återfinns vi Teilhards idé. Han genomförde — enligt PKS' uppfattning — den "Keplerska vändpunkten" inom den kristna teologins område. Samtidigt fastslog han ett nytt faktum: Universum befinner sig på en i sig själv inrullande bana. Med sin idé om den kosmiska evolutionen försökte Teilhard att på ett nytt sätt återställa den ursprungliga inre harmonin mellan den naturliga och den övernaturliga ordningen. Han löste teologin ur dess statiska fjättrar och gjorde den åter dynamisk. — Vi behöver en icke-euklidisk teologi, skrev han otåligt. — Han kunde säga ord som dessa: "Religionen kommer år 10 000 att i förhållande till sin nuvarande form att vara ungefär något som kan jämföras med vad människan idag är i förhållande till aporna".

Denna nya forskning som börjar ge resultat i en ny världsbild kan alltså få en revolutionerande förändring som följd på många områden. Den kan bidra till ett närmande mellan vetenskap och religion, och där återknyta den enhet som en gång fanns. Inom tekniken kan den föra till helt nya lösningar i och med att de tekniska konstruktionerna och processerna börjar anpassas till naturens egen ordning. Och även ekonomiskt och politiskt kommer det att bli nödvändigt att ta hänsyn till den universella ordningen istället för — som nu — till diverse dimmiga och godtyckliga teorier, ideologier och dogmer. I den universella ordningen finns inbyggd en *objektiv värdeskala*, en moralisk lagbundenhet, som måste bli rättesnöret för mänsklighetens fortsatta ordnande av sina relationer till naturen och inom sig själv. Länge nog har människan arbetat emot den universella ordningen och lagbundenheten — nu har hon möjlighet att med en ny kunskap för ögonen "vända om från sin onda väg". Men — kommer hon att göra det?

Ur den stora lyriken . . .

SOVANDE GÅRDAR

Vägen slingrar vit och öde
mellan nattens tysta gårdar.
Allt det onda, som skall hända,
sover ännu djupt och stilla.
Ofall, vaka, olyckstider,
allt skall stunda, likvagn slamra,
unga åldras, gårdar jämnas.
Natt, hölj i din ro
oss, som ensamma gå,
hölj för oss våra kommande dagar!

Verner von Heidenstam
(Ur NYA DIKTER, 1915)

Äldre årgångar av SEKLET

Alltsedan SEKLET startade 1954 har vi oförtrutet kämpat emot och haft mängder av artiklar införda om **naturförstörelsen, miljöförgiftningen** m. fl. hithörande frågor — d. v. s. långt innan dessa problem på allvar började uppmärksammas av massmedia för att så småningom växa till de mest brännande världsfrågorna.

Då skrattade man åt oss — eller försökte tåga ihjäl oss. I dag har vi fått rätt på praktiskt taget varje punkt!

Samtliga nr av SEKLET sedan starten finns ännu kvar, med bl. a. **Viktor Vallbergs** fascinerande profetiska utblickar inom olika områden. Dessutom djupt inträngande och avslöjande artiklar och artikelserier av **Olof Alexandersson, Henrik Nilsson, Frithiof Hallman, Erik Wehkaoja** — och många, många fler! — i brännande aktuella tids- och samhällsfrågor, i andlig och parapsykologiska ämnen m. m.

OBS! Många av dessa artiklar har på olika sätt analytiskt och visionärt föregripit den nuvarande samhällsutvecklingen och utgör därför en ytterst intressant, värdefull och omväxlande läsning!

Kompl. årg. av SEKLET 1954—1971

kr. 33:—

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Extrakter av hälsoörter

Örtagubbens örtextrakter innehåller örtens alla verksamma beståndsdelar och är så starkt koncentrerade att endast några droppar är tillräckliga att ta vid varje tillfälle. Droppflaskorna är försedda med uppgift om lämplig dosering.

Det är bekvämare att ta extrakt av örten än att tillaga te.

Angelika	Ljung
Apelsin	Malört
Arnica	Maskros
Björk	Melissa
Blodrot	Mistel
Brännässla	Myrra
Daggkäpa	Ormbunk
Enbär	Pepparmynta
Ginseng	Persilja
Gurka	Ratania
Hagtorn	Rosmarin
Hamamelis	Rättika
Havre	Rödlök
Havstång	Rölleka
Humle	Rönn
Hästhov	Salvia
Johannesört	Taklök
Kamomill	Valeriana
Kalmusrot	Vallörtrot
Karbenedik	Vattenklöver
Kastanj	Vide
Klorofyll	Akerfräken
Lakritsrot	

Fl. 50 ml. 6:—

ÖRTAGUBBEN

Luntmakargatan 90 —
113 51 STOCKHOLM
Tel. 31 04 63

Svenska Kraftverksföreningen håller årsmöte: "Bygg ut! Bygg ut!"

Torsdagen den 26 april 1973 höll Svenska Kraftverksföreningen årsmöte på Konsert-
huset i Stockholm.

SEKLET återger här nedan några av de uttalanden, som gjordes under detta möte, så som de speglas och citeras i Dagens Nyheter (under rubriken "Miljöopinionen oansvarig hävdar kraftföretagare", sign. SVEN HALLÉN) och Svenska Dagbladet (under rubriken "Kärnkraft räddning från energikrishor", sign. RICHARD PLATE) dagen därpå.

Samtliga kursiveringar i texten är gjorda av oss.

(DN) Miljöopinionen fick stå för åtskilliga hårda hugg på Svenska kraftverksföreningens årsmöte i Konserthuset på torsdagen. Det gällde både dess bromsande av ytterligare vattenkraftutbyggnader — rent oansvarigt, bedömde föreningsordföranden direktör Gösta Agrenius i ett tillspetsat inledningsanförande — och dess väntade reaktioner mot kärnkraftverken i Brodalen, Tunaberg och Haninge. Flera föredrag mynade ut i en vädjan om ett snabbt beslut i de frågorna, med hot om akut energikris om "högröstade och ovederhäftiga kritiker" tilläts fördröja planerna.

(DN) Planeringsdirektör Bengt Nordström, Vattenfall: Det miljömotstånd som tycks göra det omöjligt att fullt utnyttja den återstående "outnyttjade och förmånliga" svenska vattenkraften är "djupt att beklaga".

(SvD) Gösta Agrenius: De återstående utbyggnaderna i de fem mellansvenska älvarna skulle ge 1.300 MW från 27 kraftverk eller lika mycket som gasimporten från Sovjet. Om gasimporten är viktig för vår försörjning, måste man inse, att utbyggnaden av vattenkraften är ännu viktigare.

(SvD) Civilingenjör Bengt Gustafsson: Andelen vattenkraft beräknas i prognoserna fortsätta att sjunka oaktat att utbyggnadstakten är lika hög i dag som under den mest intensiva utbyggnadsperioden under 50-talet.

(DN) Docent Kurt Samuelsson: Ekonomiska argument biter inte längre i en tid som börjat skuggas av framstegspessimism: det dummaste kraftverksbyggarna kan göra är alltså att ställa upp hotade be-

hovsprognoser som oslagbart argument för att bygga ut Vindelälven, Kaitum, Mellan-Ljusnan osv och sedan raden av kärnkraftverk.

Det klokaste är att utreda och visa i svart på vitt vilka faktiska offer den stora allmänheten måste stå för — i standard och bekvämlighet — om man vill välja en långsammare och skonsammare utbyggnadstakt. Man måste ta upp alla argument, även de mest groteska påståendena och förvrängningarna — främst att vänta i debatten kring kärnkraftverken och deras eventuella risker.

(SvD) Bengt Nordström: Vi kan råka i samma situation som USA. Där har man hindrat utbyggnaden av kärnkraftverk och oljeraffinaderier, så att man nu hamnat i en energikris.

Ett starkt engagemang i kärnkraft är den enda rimliga möjlighet som för dagen står till buds för svensk kraftindustri. För att lyckas behöver vi mycket snart få beslut om 80-talets kärnkraftverk i Tunaberg, Brodalen och Haninge.

LITTERATURFÖRLAGET

och

ÖRTAGUBBEN

har samma adress:

Luntmakargatan 90 —

113 51 STOCKHOLM

Telefoner: 08/31 04 63 — 32 26 60

Order över 80 kr exp. portofritt.

Prisändring

I alla priser å böcker är nu moms
inräknat.

Skydd av miljön — eller skydd av livet

I sin förnämliga tidskrift "Livsskydd" — förut "Der stille Weg" — har professor Günther Schwab ("Djävulsdansens" förf.) skrivit några tankvärda ord. Han säger att idag talar man överallt och i olika sammanhang om "miljövård", men vi vet — säger han — att det inte ytterst är skydd eller vård av miljön som den stora frågan gäller, utan skydd av själva livet, som nu hotas på alla upptänkliga sätt. Detta som nu kallas "miljövård" har också det blivit någonting som man kan använda för att öka exploatering och profit med. Försöken att reparera omgivningen medan man sedan på alla upptänkliga vägar fortsätter att bryta ner alla livsvärden är bara kortsiktig symptomsbekämpning. Huvudproblemet är istället att rädda själva livet, att i ett sista gigantiskt försök sträva till en total omvändelse i tanke och handling, en fullständig förändring i människans inställning till skapelsen och medmänniskorna.

"Miljövård" har blivit till ett tomt slagord som ofta nog tas i munnen på dem som helt nyligen var — och kanske fortfarande är — redo att förhåna livsskyddet och dess förespråkare eller att tåga ihjäl denna verksamhet. Idag talar till och med sådant folk om "miljövård" som inte har en aning om det katastrofala läget i vår situation, och de som är fiender till både människorna och livet skjuter gärna fram detta ord som en kuliss framför sig för att bakom denna kunna bedriva sin omstörtande verksamhet och sitt förstörelseverk i godan ro. "Miljövård" för den stora risken med sig att människor menar att nu sker verkligen något i positiv riktning under det att i själva verket ingenting sker för att rädda Livet. Vi måste bort från detta vaga snack om "miljövård" och istället tala om och kämpa för skydd av Livet.

O. A.

Ingeborg Jonsson

SJUNGANDE HAV

INGEBORG JONSSON hör måhända inte till våra mera kända lyriker, men det skulle förvåna mig om hon inte kommer att bli det. Hennes i höstas utkomna diktsamling, "Sjungande hav" (Litteraturförlaget), den tredje i ordningen, markerar ett avgjort framsteg. Från de båda föregående känner man igen den lågmälda och försynta stämman, men uttrycksmedlen har vidgats, orkestreringen blivit rikare, tonen fullödigare.

Fil. dr Alf Ahlberg
DALA-DEMOKRATEN

Hennes diktsamling är buren och genomlyst av sällsynt kraft och skönhet — och på samma gång mildhet — och genomkorsad av ständigt nya, originella och slagkraftiga bilder, som trots sin djärvhet och ymnighet alltid verkar fullt naturliga, självklara och följdriktiga där de står. Kanske är det just samlingens kvalitativa jämnhet som gjort det starkaste intrycket på mig.

Lektörsutlåtande
24:70

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 —
113 51 STOCKHOLM

”Djävulsdansen” börjar som följetong i SEKLET

År 1958 utkom på Adolf Sponholtz Verlag i Hannover, Västtyskland, den tämligen omfångsrika tendensromanen *Der Tanz mit dem Teufel* av den österrikiske författaren professor *Günther Schwab*. Genom sitt sensationella och dramatiskt betonade men samtidigt vederhäftiga och utomordentligt väldokumenterade sakinnehåll skulle denna bok på kort tid vinna världsrykte. 1960 utgavs den under titeln *Djävulsdansen* — i svensk översättning av *Viktor Vallberg* — av Litteraturförlaget i Stockholm.

Det var vid den tiden ett mycket djärvt grepp av det svenska förlaget att utge detta verk. Den stora miljöväckelsen hade då ännu inte börjat, och den breda allmänheten var därför fortfarande ganska okunnig om och ligkiltig för den väldiga förödelse av hela vår livsmiljö, som dock sedan mycket lång tid pågått. Först tre år senare (1963) utkom Rachel Carsons berömda bok ”Silent spring” (i svensk översättning samma år ”Tyst vår”), som skulle bli den tändande gnistan för miljödebatten och miljöväckelsen världen över. Sedan dess har bokmarknaden i för varje år ständigt ökande antal översvämmats av böcker om miljöförstörelsen, jordens utplundring och därmed sammanhängande problem.

Ändå vågar vi påstå, att inget hittills utkommet verk inom detta speciella ämnesområde har överträffat *Djävulsdansen* i beskrivningen av den ohyggliga och systematiska förödelse av allt liv, som nu övergår jorden. *Günther Schwab* har, som ingen annan författare i vår tid, förmått att i ett helhetspanorama fånga in och dramatiskt åskådliggöra detta väldiga drama — lika oerhörd i sin utsträckning som fruktansvärd i sina detaljer. Därför är denna bok allttjämt en ouppnådd klassiker inom denna litteraturart.

En grupp unga intellektuella människor får i *Djävulens* högkvarter steg för steg följa planläggandet och verkställandet av det stora generalangreppet mot mänskligheten och överhuvudtaget mot alla delvisbetingelser som den är beroende av för sin fortsatta tillvaro på jorden. *Djävulen* representerar här alla de negativa krafter som, till följd av människans okunnighet och egoism, rovgirighet och självförhåvelse, nu släppts lösa för att fullborda det pågående förintelsearbetet.

Då *Djävulsdansen* ju sedan länge är

utgången från förlaget och numera torde vara mycket svår att uppbringa, även antikvariskt (vi har fått mängder av förfrågningar om den), så har vi beslutat att från och med detta nummer av *SEKLET* i följetongsform publicera detta mäktiga, avslöjande och betydelsefulla verk.

Det är vår förhoppning, att så många av våra läsare som möjligt skall ta detta unika tillfälle i akt och följa den skakande och ödesmättade skildringen av vart mänskligheten nu är på väg — om inte i sista stund en *total förändring och omsvängning av det mänskliga tänkandet och handlandet kommer till stånd*.

Ur förlagspresentationen av *Djävulsdansen*, 1960:

(Bearb.)

Aldrig förr har mänskligheten varit så hårt pressad av en mängd livsviktiga men obesvarade frågor som i vår tid. Ju mera problemen tornar upp sig, desto osäkrare blir vi om svaren. Inte minst gäller detta den urgamla frågan, som — inför den nu snabbt fortskridande förstörelsen av vår jordiska livsmiljö — allt oftare och allt obevkligare tränger sig på: ”Är denna värld Guds eller *Djävulens*?”

I detta *Günther Schwabs* senaste verk ”*Djävulsdansen*” diskuteras denna fråga av fyra unga moderna människor: den amerikanske journalisten *Bob Harding*, den tyske teknikern *Alfred Groot*, den svenske författaren *Sten Stolpe* och den franska kvinnliga läkaren *Rolanda*.

Då de inte kan komma överens om svaret, och då de ej heller vet hur de skall kunna få något svar från Gud — om han nu överhuvudtaget existerar — så föreslår *Bob Harding* att de i stället skall intervjua *Djävulen*. Han uppger sig ha goda förbindelser med denne och lovar att ordna kontakten. De övriga, som tror att det är fråga om ett av journalistens vanliga makabra påhitt, antar skämtsamt erbjudandet.

Men ”skämtet” visar sig redan dagen därpå vara bister allvar. Efter att ha blivit bjudna på en glad och otvungen fest med musik och dans till långt in på natten anträder de återfärden i *Bob Hardings* bil. En efter en somnar de in, varpå *Bob* ändrar färdriktningen och för dem till en okänd plats.

När de vaknar upp befinner de sig i *Djävulens* hus. De blir väl omhändertagna och får så småningom företräde för hans sataniska majestät i egen hög person, där han residerar på sitt magnifika kontor i 82:a våningen i en skyskrapa som en modern och välbeställd direktör — världens herre. Här avslöjas också att *Bob Harding* tillhör *Djävulens* medarbetare, och att han haft en bestämd avsikt med att föra dem hit.

Fullt medveten om sin oangripbara makt låter *Djävulen* de olika avdelningscheferna i sitt förintelseministerium en efter en träda fram inför det lilla sällskapet och i anföranden med bilder och ljudillustrationer redogöra för vad de under de senaste 5, 50, 500 och 5.000 åren utrett för att förinta mänskligheten.

Där är avdelningscheferna för ohämmad teknisk och industriell utveckling, för förpestning och förgiftning av luften, för bortslösande av vattnet, för nedsmutsning och förgiftning av vattnet, för konstgödsling och kemisk besprutning av grödorna, för avvitalisering och förgiftning av födan, för förgiftning av jorden och förgiftning av hela landskapet, för utarmning av jordbruket och utrotande av bondestammen, för förstörelse och förintande av skogen, för vind- och jorderosion och ökenbildning, för degenerering och biologisk urartning genom förhindrande av det naturliga urvalet, för uppluckring och förstörelse av arbetsmoralen, för normupplösning och allmänt moraliskt förfall, för psykiska skador till följd av jakt, larm och buller, för nervskador och sinnessjukdomar, för muskelförtvining och vävnadsdöd, för medicinmissbruk, förmänsklighetens fördumning — ”kamp mot anden”, för terror och kaos inom politik och förvaltning, för atomenergens utveckling, kärnvapenframställning och kärnvapenspridning, byggande av kärnkraftverk ”för fredliga ändamål”, radioaktiv nersmittning av all jordisk materia och därmed alla högre organismers atomdöd, och slutligen för mänsklighetens undergång genom ohejdad befolkningsökning.

Det är en med historiska och vetenskapliga fakta späckad, strängt logiskt uppbyggd och på ett utomordentligt detaljrikt och omfattande bevismaterial grundad framställning över de många olikartade medel och metoder, angreppsmöjligheter och anfallsvinklar, som denna

i sanning djävulska förintelsemakt förfogar över och använder sig av för att kunna förintä den mänskliga kulturen — av människan själv frambesvuren genom hennes måttlösa förhåvelse över naturens lagar, hejdlösa profitbegär och vanvettiga maktlystnad. Ja, varje enskild del av detta förintelseprogram skulle konsekvent genomförd vara fullt tillräcklig för att från jorden utplåna varje spår av mänsklig kultur.

Det dramatiskt skildrade händelseförloppet med alla dess olika faser och aspekter vill framför allt leda i bevis att utan förnyelse och fördjupande av den religiösa känslan, d.v.s. återvändande till de evigt oföränderliga gudomliga sedelagarna, är ett fortlevande av den mänskliga kulturen i längden helt enkelt omöjlig och otänkbar.

Ingen människa, som äger ett uns av andlig klarsynthet och god vilja, kommer att kunna undgå att känna hur livets egen renhet och kraft strömmar emot henne ur varje sida av denna bok, och att författaren, driven av sin djupa förbundenhet med alla dess hemlighetsfulla krafter, uppfattat skrivandet av den som en aktuell och ofrånkomligt bjudande plikt.

För den ödmjukt sökande människan, liksom för alla de som ännu inte låtit sig förledas av vår tids yttre bländverk och hjärntvättas av dess falska värderingar, som alltjämt äger förmåga att särskilja det goda från det onda, äkthet från förkonstling, sanning från lögn; som äger kraft och mod nog att vara sig själva, att våga hävda sin personliga uppfattning och övertygelse gentemot den "moderna utvecklingens" och dess pådrivares tyranni och diktatur, massmedia-indoktrinering, expertvälde, moraliska hyckleri och politiska-sociala åsiktsförtryck; som vågar möta verkligheten bortom denna modernt utrustade och tidsenligt skrudade djävulsmakts alla försök att dölja den bakom dimbildningar och ordridåer eller förföriskt glänsande fasader — för alla dem kommer denna bok att trots allt framstå såsom en ljuspelare i mörkret, som en fast och omutlig vägvisare mitt i denna den hektiska förstörelsens och förnedringens, fräckhetens och inbilskhetens, den blinda självförgudningens och den andliga försumpningens tidevarv — på samma gång en stoppsignal och ett löfte!

★

GÜNTHER SCHWAB

föddes i Prag 1904. Fadern var grosshandlare. Modern härstammade från en patricierfamilj. Förfäderna hörde hemma i Erzebirge och Böhmerwald. Sedan 1918 bosatt i Österrike. Studerade skogsvårdsteknik i Wien och gav sig sedan ut på sju vandrings- och arbetsår — i Italien, Frankrike, Korsika, Alger, Marocko, Tyskland och Polen. Fram till 1930 verksam som journalist med bl.a. utlandsre-

TV-sjuka barn

I USA har man måst upprätta specialhem för barn som lider av "TV-narkomani". Det är ett slags internatskolor för totalt 1200 barn, som visar svåra störningar i sitt beteende. Människor som tillbringar flera timmar framför en TV varje dag har visat sig bli nervösa långt utöver genomsnittet och lider ofta av huvudvärk, syn- och sömnstörningar. Men speciellt drabbas barn av TV-påverkan. De nämnda 8—12 års patienterna är totalt förstörda. De efterapar våldet i TV-filmer och -serier och är oförmögna att skilja på det de ser i TV och på verkligheten. De måste nu behandlas i två år och får under hela denna tid inte se TV om de skall bli återställda.

(Ur Livsskydd 1—2 1973)

Övers. O. A.

portage, reseskildringar och följetonger. Från 1930 forstmästare i Steiermark. Under kriget soldattjänst.

Han har tidigare utgivit följande böcker: "Abenteuer am Storm" 1935 (18.500 ex.), "Der Wind über den Feldern" 1937 (19.000 ex.), "Kamerad mit dem haarigen Gesicht" 1941 (60.000 ex.), "Dag Glück am Rande" 1948 (38.000 ex.), "Land voller Gnade" 1952 (34.000 ex.). Åren 1954—1957 producerade han fyra filmer som haft god framgång.

Sedan många år har Schwab ägnat sig åt de frågor, som behandlas i denna bok, och bakom vilken ligger ett omfattande källstudium. Ett av honom författat Hörspel "Livets undergång" uppfördes i Salzburgs radio i februari 1958 och gick i repris i maj samma år på många lyssnares begäran. Detta Hörspel återgav ett litet avsnitt ur vad Djävulsdansen innehåller.

Författaren har, i närvaro av Österrikes förbundskansler, undervisningsministern och talrika in- och utländska gäster, tilldelats akademiskt hedersmedlemsskap vid den berömda Högskolan för markkultur i Wien.

★

Författaren har tillägnat denna bok till följande personer, såsom varande "förkämpar för livet":

Günther Anders
Morton S. Biskind
Hans Fervers
Fritz Gancz
Albert von Haller
Wolfgang von Haller
Richard Katz
Ludvig Klages †
Werner Kollath
Karl Kötschau
Kurt Lenzer
Frans Xaver Mayr
Weston A. Price †
Alwin Siefert
Ervin Walter Stein
Are Waerland †

Prins Philip säger sanningen om EG

Prins Philip har i England gått till angrepp på EG:s (f.d. EEC) jordbrukspolitik. Han är president i Kungliga jordbrukssällskapet i England och förfärade nyligen de brittiska EG-anhängarna genom att säga sin mening om agrarbyråkraterna i Bryssel, som han beskylldes för att förorsaka en hänsynslös utplundring av fruktbar jord och ställa alla gamla beprövade jordbruksregler på huvudet. Med en grov industriell filosofi bringar de jordbruket i ett fruktansvärt kaos, yttrade han bl.a.

O. A.

Bondedöd också i Tyskland

Alla moderna industriländer utmärker sig för bl.a. utrotning av bönderna, d.v.s. verkliga bönder. Däremot tolereras och uppmuntras s.k. stordrift, djurfabriker etc. Detta kan studeras i all sin förfärliga omfattning i vårt eget land, där nu senast förslaget till ny skogslagstiftning är ett ytterligare steg i riktning mot utrotande av den självägande bonden, medan statliga och privata skogsindustrier skall få fritt fram att utrota de sista resterna av naturlig skog.

I Tyskland har under 1971 82.000 bondgårdar lagts ned. Den ogynnsamma prisutveckling på lantbruksprodukter som inte minst EG tvingat fram, kommer att fram till 1980 lägga 1 miljon hektar jordbruksmark öde. Denna utveckling drabbar inte endast den enskilde bonden. Hela den kultur som framgått ur bondefolket bryts ned.

EG:s roll i denna kulturförödelse och denna nedbrytning av de europeiska folkens livsfundament har alltför litet beaktats.

O. A.

Viktor Vallberg

MÄNNISKOKUNSKAP, del 1 o. 2
20:—

Andra delen inb. 12:95

AFTONRODNAD OCH
MORGONBRAND 7:65

Kyrkoherden satte själv stort värde på denna bok, som kommer med tankar och uppslag som alltför litet beaktats både i kristen debatt och inom filosofien.

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Djävulsdansen

I

Den grå limousinen

Mannen, som steg ut ur hissen, såg ut som en pensionerad kriminalkommissarie. Han slog igen dörren, tog av sig hatten och pustade, som hade han av egen kraft måst klänga sig upp till andra våningen. Lyssnande stod han en stund, sedan närmade han sig med små, avmätta steg dörren, på vilken det stod namnet "Bob Harding".

"Från finansdepartementet!" sade han till betjänten. Han tog plats i förrummet och väntade. Minen hos den unge journalisten vittnade om överraskning och lätt oro, då han tog emot gästen.

"Var så god och häng upp rocken", sade han.

"Det är inte nödvändigt."

"Var så god och tag plats!"

"Tackar, jag står."

"Behagar Ni ett glas?"

"Jag är i tjänst." Misstänksamt iakttog besökaren betjäntens rörelser. Då denne var försvunnen, trädde han fram till Bob Harding och viskade:

"P — Z — O, åttionio, sextiosex, fyra-hundratre."

Bobs spänning utlöst sig i ett onaturligt skratt. "God dag," sade han och räckte gästen handen, vilken tog den kort och ointresserat.

"Chefen är inte nöjd med er, Mr Harding."

"Hur så?" utstötte den unge mannen. "Har jag inte alltid och överallt företrätt hans intressen? Har jag inte ställt på första sidan i min tidning sensationen, mänskligheten, urartningen och lögnen med stora bokstäver?"

"Visst har Ni det och är därför en ansedd och förmögen man. Men Ni tycks ha glömt, att var och en av vårt folk har att årligen uppfylla en bestämd förpliktelse. Ni har tre års skuld över Er, Bob Harding, och därför är chefen missnöjd med Er. Jag ger Er en veckas frist. Inom den tiden har Ni att ta igen det försummade. Chefen väntar Er."

"Ja, men —"

"Oljehotet"

Andra delen av *Henrik Nilssons* uppmärksammade artikel *Oljehotet*, som påbörjades i nr 5/1971 av SEKLET, måste tyvärr på grund av att författaren varit sjuk en längre tid stå över även detta nummer.

Av samma orsak överstår också andra delen av den i samma nummers Utsiktstorn påbörjade artikeln *Quo vadis?* till kommande nummer.

Vi återkommer!

Red.

"Det är allt, Bob Harding. Farväll!"

Bob Harding gällde som en man, som stod fullständigt på toppen av modernitet och behärskade varje situation. Han visste svaret på allt. Hans ledare i tidningen var ett glasklart intellekts härdade och vassa instrument, som inte tålde något motargument. Han uppträdde med fulländad säkerhet och arrogans, och just detta var det, som man beundrade hos honom. Han hade en stor bekantskapskrets. Överallt, där något var sensationellt, kunde man vara säker på att träffa den begåvade journalisten, och de parties, som han gav för sina vänner, var omtyckta och livligt besökta.

Så mycket mer var den gamle betjänten förvånad över, att antalet gäster denna e.m. inskränkte sig till tre. Från hörnet, där han gjorde i ordning smörgåsarna, iakttog han dem. Han kände personerna: Teknikern eller kemisten Alfred Groot med sin unga fru — eller var hon kanske inte det? Man såg de båda alltid tillsammans, den högvuxne, stadige tysken och den smärta, blonda läkaren — hon skulle kunna vara fransyska efter uttalet, och herr Sten Stolpe, denne blygsamme och något tafatte man, som var svensk och författare. Journalisten strök med något betänksam rörelse vindrufsfrisyren ur pannan.

"Varför är Ni så ivriga, mina vänner? Ni ser sakerna på fel sätt. Mänskligheten far på ett sjunkande skepp. En värld, som skall gå under, har alla förtecken omvända. Det värdefulla blir värdelöst, det värdelösa har värde. Lögnen härskar, och sanningen dödar den, som utsäger henne."

Författaren Sten vände långsamt sin blick mot talaren. Med vidöppna ögon såg han på honom. Och så viskade han: "Jag beundrar öppenhetligheten, med vilken du prisger din yrkeshemlighet..."

Bob Harding gjorde en gest: "Jag är en modern människa, som går med öppna ögon genom världen, och vad jag säger rent ut, vet i dag varje barn: livets makter förklaras vara fula fiender, men allt, som tjänar urartning blir prisat."

"Det vore ju djävulens värld..." sade kvinnan sakta.

Bob skattade: "Du är en intelligent flicka, Rolanda. Världen är djävulens och mänsklighetens undergång är oundviklig. Det är därför galet att sätta sig emot världens gång. Det är långt förnuftigare att anpassa sig efter situationen och söka få ut vad som är möjligt. Varför skulle vi inte tjäna djävulen, då han lönar oss? Tiderna för undergång har alltid varit tider för de bästa affärerna. Skall man utesluta sig själv? Kan vi ändra det? Låt oss dra nytta därav så länge vi kan. Efter oss syndafloden!"

Teknikern skakade långsamt på huvudet: "Du ser undergången i utvecklingen. Jag ser räddningen i utvecklingen."

"Och jag tror", sade Sten, "att det skulle vara brottsligt och dumt att tvivla på mänskligheten och att uppgiva all förhoppning och all tro..."

"Vilken tro?" frågade journalisten hånfullt.

"Tron på det goda eller på Gud, om du vill, om du också inte gärna hör det. Jag är övertygad, att trots alla skenbara motbevis i vår tid, så måste de eviga, oförstörbara värdena av mänsklighet till slut avgå med segern."

"Ett välljudande program min vän", suckade Bob Harding, "men ett utsiktslöst program, ja, jag måste säga: inget program alls."

Alfred insköt: "Med den passiva tron på det goda och det sköna lockar man ingen hund fram ur spiselvrån."

Bob slog författaren på knäet: "Jag har redan för tio år sen sagt dig, att du måste ändra dig. Med sådana åsikter skall du aldrig komma framåt i världen. Och ingen kan ostraffat sätta sig upp mot utvecklingen."

"Om denna utveckling betyder undergång, så är var och en en dumbom och en stackare, som inte gör det."

"Som en fri konstnär måste du umgås klokt med människorna, annars så far de illa med dig."

"Då vore det ju ingen frihet och således ingen konst längre."

Journalisten vände sig om för att ta flaskkan: "Din konst skall gå under med mänskligheten eller ännu tidigare. Den lönar sig inte längre."

Rolanda, den unga kvinnliga läkaren, hade betänksamt fäst blicken framför sig. Sakta sade hon: "Man måste kunna fråga Gud..."

Teknikern vred hånfullt på munnen och såg på henne: "Inte har vi väl fortfarande något att göra med Gud? Vi har inte längre någon användning för honom. Vi har avlockat honom hans hemligheter, ja, vi gör allt bättre än han. Hans tron vacklar. Han gjorde klokt i att ta avsked, innan den suveräna människan störtar honom och utropar republiken på jorden och i världsaltet."

"Ja", sade Sten till Rolanda, "Ni har rätt, man måste kunna fråga Gud. Men var finns det väl ännu någon, som talar hans språk?"

Bob gjorde en avvärjande, otålig gest. Han vände sig i sin stol och stälpte i sig ett glas whisky. Föremålet för samtalet föreföll honom pinsamt. Författaren tog ingen notis om saken. Han fullföljde sin egen tankegång: "Nå, så frågar vi honom och han ger svaret inom tusen år."

"Så länge kan vi inte vänta!"

"Kanske kunde det vara vår plikt", sade kvinnan, "att höra hans svar på de frågor, som människan ställde till honom för tusen år sedan..."

"Gott, men vem förstår väl hans språk i dag?"

"Vi kan ju fråga djävulen", menade Bob. "Du är en skämtare!"

"Jag menar allvar. Djävulen är ej långt borta, han är alltså ibland oss. Jag har goda förbindelser med honom . . ."

Rolanda såg leende på honom: "Ja, dig kan man t.o.m. tro om det."

"Varför inte?" skattade journalisten, "pressens höga konst har ju alltid gällt som den svarta konsten. Jag föreslår, att vi besöker djävulen och intervjuar honom, helt enkelt!"

"Vad är det han tänker göra?" frågade Rolanda, då hon följande dag var ensam med Alfred.

"Ingenting alls. Han har ofta sånt där prat för sig."

Telefonen ringde. Bob var på tråden: "Det är avgjort, vänner! Jag hämtar er i morgon kl. 5. Vi skall fara till djävulen." Han skratade våldsamt och hängde på luren.

Sent på kvällen infann sig Sten Stolpe hos läkaren. "Vad är det här för galenskap?" frågade han.

"Asch, ingenting! Bob vill ge oss en skjuts in i det blå . . ."

Rolanda vaknade långt innan det blev dag. Hon erinrade sig samtalet med vännerna. Världen var i den ondes våld, nog var det sant. Var den väl slutgiltigt och ofrånkomligt djävulens? Man måste fråga Gud . . . Gud är långt borta, djävulen är nära . . . i e.m. reser vi till djävulen . . . Ett skämt förstås. Men var inte denne Bob Harding själv en fulländad liten djävul med sin sataniska dialektik, med sin ovederläggliga argumentering även i slutledningar, som gick emot allt sunt förnuft och det sunda livet?

Rolanda var en nyktert tänkande modern människa, eller hon trodde sig åtminstone vara det. Men hon var kvinna. Och ännu innan det blev ljus, steg hon upp, öppnade en låda och tog fram ur den en liten linne-påse. Hon lade den i sin handväska, stängde denna, och lade den under huvudkudden. Strax därpå sov hon åter.

Tidigt på e.m. träffade Rolanda samman med Alfred. Sträckte handen ner i sin väska och tog upp påsen: "Vet du vad jag har i den här?"

Alfred skakade på huvudet. "Se!" sade Rolanda och lät ett litet guldgult vetekorn glida ur påsen ner i den flata handen.

"Vad är det där?" fråga teknikern vresigt.

Alfred brummade något otydligt. Kvinnan fortfor: "Med Bob är man inte säker för överraskningar . . ."

"Vi skall ju fara till djävulen i dag, inte sant?"

"Vad menar du?"

"Jag menar, det kan vara bra, att ha med sig en talisman . . ."

"Du är barnslig."

"Dessa vetekorn är en liten helgedom." Då Alfred inte sade någonting, så fortsatte hon: "Mina föräldrar var bönder."

"Mina också."

"Byn måste utrymmas, emedan det skulle byggas en fördämning där. På dagen för vårt uttåg välsignade min döende farfar de fördrivnas utsäde. Men mina föräldrar övergav bondeyrket, och en handfull av det vigda kornet har kommit på min lott. Här är ett."

"Vad då?"

Rolanda log halvt förläget, halvt skämtsamt: "Det skall skydda mig för djävulen, förstår du?"

Nu skrattade även Alfred: "Ni är ett stort barn, fröken Doktor."

Bob var punktlig. Hans stora, grå bil stod kl. 5 framför huset. Sten Stolpe satt redan i den. Det skulle ju bara bli en liten glad utflykt den soliga eftermiddagen, som han uppfattat det. En av Bobs vänner hade förvandlat ett hus för skogsarbetare till en modern gäststuga. Den skulle just denna afton öppnas och invigas. Journalisten och hans vänner blev högljutt och vänligt hälsade. Det var en obesvärad fest med vandring i skogen och färd på dammen, mat och dryck, musik och dans långt in på natten.

De var trötta, när de vände om hem. Rolanda nickade och somnade strax in, stödd mot Alfreds skuldra, strax därpå sov även Sten. Teknikern motstod länge tröttheten och försökte att komma i samtal med Bob. Men denne svarade inte, utan riktade hela sin uppmärksamhet på vägen, utefter vilken han styrde sin bil med stark fart i natten.

När de nådde staden, sov även Alfred. Alltså kunde ingen av dem märka, att Bob inte styrde in i stadsdelen, där de hade sina hem, utan i rakt motsatt riktning. Plötsligt blinkade ett litet giftgrönt ljus fram på hans vagn. Samma signal svarade på andra sidan av den öppna platsen under tätt lövade träd. Då Bobs bil kom närmare, for en annan bil fram och tog vägen utefter kanten av staden.

Bob följde tätt efter.

Redan i halvslummern, som föregår uppvaknandet, märkte Rolanda, att någonting alldeles ovanligt hade skett. Därpå blev hon medveten om, att hon låg påklädd i sängen. Hon öppnade ögonen och en överraskande syn mötte henne; ett rum i förtjusande, dyrbar rokokostil omgav henne. Solen sken in. Ett trevligt gammalt ur tickade. På bordet stod en dagfrisk bukett av ljus- och mörkblå riddarsporre. Hon satte sig upp, såg sig förvånad och forskande omkring. Watteau, Delacroix, Renoir fastställde hon, när hon såg tavlorna.

"God morgon!" ljöd det plötsligt bredvid henne, så att hon hastigt vände sig om. Men ingen syntes till. "En mikrofonröst" konstaterade Rolanda småningom. Källan till ljudet stod inte att upptäcka. Rösten fortsatte: "Hjärtligt välkommen till djävulens hus!" Rolanda tyckte sig känna igen Bobs röst. Ett svagt skratt hördes ur telefonen. Skämtet skulle alltså fortsätta. Vad Bob kunde tillåta sig gick över alla förväntningar.

"Vi hoppas, att våra kära gäster har sovit gott. För er bekvämlighet har vi sorjt på bästa sätt. Skulle Ni ändå ha något att önska, var god ring oss. Klockan är tjugu minuter över nio. Kl. tio skall frukosten serveras i rummet. Kl. tio och trettio skall djävulen ha den äran att ta emot sina gäster."

Rolanda log. Om han också hade galna idéer, så var dock Bob alltid originell. Hon hoppade ur sängen, gjorde en rond genom rummet, strök handen över möblerna, berörde tavlorna på väggen och fann, att det var antingen utmärkta kopior eller original. Hon öppnade en dörr och fann ett komfortabelt badrum.

Hon öppnade fönstret. Solvarm morgonluft strömmade in. Det fanns inget hus mitt emot. Rolanda böjde sig ut och blev förskräckt. Djupt därunder såg hon hustak och därbakom bilden av en för henne obekant stad. Hon kunde befinna sig i tjugonde eller trettionde våningen, det kunde inte så noga bestämmas.

Hon greps av ångest. Men då rösten i hög-

talaren hade talat om gäster, så måste Alfred och Sten vara i närheten.

"Fred!" ropade hon, "Sten!" Om de hade öppnat fönstret måste de ha hört henne . . . intet svar. Rolanda vände sig om, sökte utgången; men utom dörren, som förde till badrummet, syntes ingen till — eller kanske?

Ett hörn gömde ett inbyggt skåp, som inte passade till omgivningens stil. Fanns där en dörr? Det fanns varken handtag eller lås. Rolanda kände efter, men förgäves. Skulle det betyda, att hon var fånge? Då man hade fört in henne i detta rum, så måste det ha en dörr. Hon tryckte på knappen för ringklockan.

"Vad önskar Ni?" frågade en röst.

Den unga kvinnan måste samla sig, innan hon var i stånd att underhålla sig med en talapparatur.

"Jag vill veta var Alfred och Sten Stolpe är. Jag vill veta var jag är! Jag vill veta varför det inte här finns någon utgång! Jag vill . . .!"

"Men Rolanda," — lugnade Bobs röst, var inte alls orolig! Fred och Sten är i lika gott förvar som du själv. Du är alldeles nära dem. Saknar du någonting? Du är ju, som du redan hört, i djävulens hus, och jag skall ha den äran att i dag föreställa honom personligen. Var vänlig gör dig färdig. Strax skall frukosten serveras. Inom en halv timma ses vi igen."

Bob fanns där och även de andra, det var en tröst. Långsamt, eftertänksamt begynte Rolanda att klä av sig. Plötsligt kom hon att tänka på den lilla påsen med vetekornen i. Hon skyndade till sin väska, som låg på ett bord och grep hastigt i den. Med en suck av lättnad kände hennes fingrar det sökta. Då måste hon le åt sig själv.

Badet vederkvickte henne. När hon lämnade det, var bordet dukat. På finaste porslin hade man serverat henne en mängd utvalda morgonrätter. Det gav henne mod. Och aptit hade hon. Glad satte hon sig till bordet och började äta utan misstankar. Då kom ett ljud ur talanläggningen. En kvinnoröst talade:

"Klockan är tio och tjugufem. Var god bege Er till hissen."

"Då måste Ni först visa mig dörren", ropade Rolanda. Ett kort sakta rullande kom henne att titta upp. Dörren stod öppen. Till hissen kom från olika håll Rolanda, Alfred och Sten tillsammans.

"Bob är då en fördömd kanalle!" sade Alfred inte utan sympati.

"Jag tycker han överdriver en smula", inföll Sten.

"Jag är nyfiken på vad han ytterligare kan hitta på", skrattade Rolanda. Sammanträffandet med vännerna drev bort allt obehag. Männen hade upplevt ungefär detsamma som flickan. Ingen kunde säga var de befann sig.

Hissen kom, en uniformerad pojke bjöd dem stiga in.

"Nu far vi alltså tusen våningar ner till helvetet, eller hur?" skämtade Rolanda.

Hisspojken ansikte rörde inte en min. Han tryckte på en knapp.

"Fel, Fröken", skrattade Alfred, "vi far uppåt."

Hissen stannade, pojken öppnade. "Attio-andra våningen!"

"Nå, vad var det Ni sade?" frågade Rolanda.

"Jag tror, att vi i dag skall uppleva ännu många överraskningar", viskade Sten.

I korridoren stod Bob och hälsade vännerna högt och hjärtligt.

"Var är vi?" frågade Rolanda.

"Det får Ni se."

"Du är en ärkeskålm. Vad driver man här för skoj med oss?"

"Skämtet går för långt!" inföll Sten.

"Kom!" sade Bob.

"Vart?"

"Till djävulen."

"Nåväl!" Rolandas goda humör ryckte de andra med sig. De följde journalisten, som gick först och kom in i ett modernt kontor.

En elegant ung dam steg upp.

"Detta är Do", presenterade Bob, "generalsekreterare hos djävulen."

Männen hälsade med en komisk grandezza. Damen var tydligen invigd i skämtet.

Sten tilltalade henne: "Får jag lov att fråga generalsekreteraren om en sak?"

"Jag heter Do."

"Förlåt, fröken Do!" Vår vän, Bob Harding, har fört oss hit för att föreställa oss för djävulen."

Han måste le, men Do var allvarsam. "Ni förstår nog att situationen är ovanlig för oss. Skulle Ni vilja vara så god och ge oss en liten vink om den värda herrns utseende, som skall mottaga oss? På det att vi må vara förberedda..."

"Hur kan väl hans helvetiska majestät se ut?" frågade Rolanda.

"Tilltala honom inte så där", svarade Do, "då kommer han att bli onödigt. Kalla honom helt enkelt för chefen eller direktören."

"Det är bra" sade Alfred muntert, "och hur ser han ut, er chef?"

Generalsekreteraren blev hänfull: "A, Ni tänker väl på satan med horn och lurvig svans, som stinker av beck och svavel?" Nu måste även hon skratta: "Titta på bildrutan!"

Do kopplade på. Det slätrakade feta ansiktet var likt en kalkborgare med flint och med dubbelhaka. Han såg leende på dem.

"Skall detta vara djävulen?" log Sten. "Den där ser ju ut som en människa."

Sakligt svarade Do: "Varför skulle han se annorlunda ut? Detta är blott ett av hans tusende ansikten. Har ni tänkt Er, att en av oss skulle utklädd till bockmänniska dansa fram över jorden? Då skulle vi knappast kunna fylla våra uppgifter."

"Skall det betyda", frågade Alfred, "att Ni också är en djävul?"

"Det är bra, jag tror vi sätter oss", sade Bob.

"I går hade du väl gett oss en sömndryck?" frågade Rolanda.

"Inte ett dugg!" svarade Bob. "Trots detta har Ni sovit hårt."

"Som döda."

"Jag förstår inte det här", sade Alfred, "det brukar annars aldrig hända mig."

"Var är vi nu egentligen?" frågade Rolanda.

"Psst! Det skall bli en stor överraskning."

"Jag har ett sammanträffande i e.m. Jag hoppas att du för mig hem i god tid..."

"Var lugn."

Den mycket modernt klädda dam, som Bob hade presenterat som djävulens generalsekreterare, tycktes vara dugligare än hon såg ut. Med sakkunnig min sorterade hon handlingarna, förde några telefonsamtal, ställde i ordning samtalsanläggningen, alltsammans snabbt och självmedvetet. Gästerna

följde uppmärksamt alla hennes rörelser och ord, men de fann inga svar på de frågor, som berörde dem. Bob satt med skålmaktig min bredvid dem och teg.

"Vad står egentligen på, Bob?" frågade Sten. "Jag tycker att skämtet har pågått länge nog. Jag har arbete hemma."

"I dag är det söndag."

"Det gör ingenting."

"Ni måste vänta, chefen är upptagen", sade Do.

Så småningom intogs Rolanda av en lätt oro. Sekreteraren var äkta. Hon spelade inte. När med ett lätt surr det gröna ljuset lyste upp Dos telefoncentral, fattade Rolanda nervöst Alfreds arm. Hennes hand var kall och fuktig. Plötsligt stod sekreteraren framför henne: "Chefen väntar!"

Bob gick först. Rolanda följde, sedan kom Alfred och Sten. När de hade gått igenom den fjärde dörren, blev de stående, förskräckta på grund av en företeelse, som de inte var beredda på. Framför dem i rummet stod en lång mager gestalt, som om själva fasan vore manifesterad: en gammal man, som var klädd i en sliten grå toga. Hans ansikte liknade en halvt förtärd dödska. Endast de stickande ögonen var levande.

I detta ögonblick begrep Rolanda, att allt detta var inget skämt. Men något därutöver kunde hon varken föreställa sig eller tänka. "Var inte rädd!" ljöd en vänlig röst. "Min förste ombudsman är varken sämre eller bättre än jag och alla mina medarbetare!"

Den gamle mannen förblev orörlig som en bildstod från avgrunden och såg på de ankomna med en outgrundlig hatisk blick. Bob bugade sig djupt för honom och även de andra mekaniskt. Sedan gick de vidare. Vid framsidan av salen framför en bred och tung gobelin stod förgyllda sirater ett jättelikt skrivbord av mahogny. Bakom ett batteri av telefonapparater av rent guld satt den fryntlige tjocke, som de hade sett på duken. Han förvrängde sitt breda ansikte till ett gemytligt grin och såg med blixtrande små ögon på gästerna.

"Vill Ni inte föreställa för mig era kära vänner, Bob Harding?" frågade han.

Amerikanaren bugade sig lydigt. Man hade aldrig sett honom så underdånig: "Detta är min herre och mästare, chefen, djävulen, världens allsväldige härskare!"

"Jag har föreställt mig djävulen helt annorlunda", hånade Sten.

"En präktig komedi!" log Alfred, men en sällsam osäkerhet hade gripit honom.

"Er erkännamhet ärar oss", hånade chefen, "var god tag plats!"

Han visade till en halvkrets av stoppade vida stolar, som stod vid den andra huvudvägen. Men det var ingen vägg. Fyrkanten var tom. En spegel? Nej! Ett fönster? Det fanns varken himmel eller landskap därbakom. Förvånad stirrade Rolanda efter något. Den tjocke hade rest sig från sitt skrivbord och kom fram.

"Nu skulle Ni gärna vilja veta vad detta är, icke sant? Gå bara inte för nära! Detta är allting och ingenting, liv och död, en punkt och allt, tid och evighet. I stället för denna vägg ser jag hela världen, om jag trycker på en knapp: livet med färger, toner och dofter, med alla bilder från nutiden, det förgångna och framtiden. Med tillhjälp av denna bildskärm kan jag kontrollera världen och träffa mina mått och steg utan att behöva lämna mitt kontor. Det är bekvämt."

Rolandas pulsslag sönderslet hennes andning i småstycken. Det grå spöket blev stående ljudlöst bakom dem. De var glada att slippa se det längre. Leende och forskande såg chefen från den ena till den andra av besökarna. "De behagar mig", började han, "Bob Harding har bett att få föreställa mig för er, eftersom ni är beredda att arbeta för mig."

"Vad falls?" Alfred hoppade upp, men djävulen låtsades inte om honom utan fortsatte: "Det är rätt! Men först måste jag lära känna och pröva er. För det andra måste ni, innan ni träder i min tjänst vara övertygade om storheten och oöverbärligheten av min makt."

Sten och Rolanda såg på varann. Bob blickade som förströdd uppåt. Alfred stirrade uttrycksöst framför sig. Var det väl en dröm alltsammans? De kunde inte fatta det.

"Vi är inte övertygade, herr Djävul och vi kommer aldrig att bli övertygade om Er allmakt", sade svensken som i förbigående. De var nu en gång där och han beslöt att inte fördärva skämtet för Bob och att göra god min i det till synes väl förberedda spelet.

"Och varför, om jag får fråga?"

"Emedan det goda alltid är starkare än det onda, kärleken starkare än hatet, ädelmodet högre än lågsinnet."

Djävulen vände sig leende bort. "Barnsligheter!" kväkte han föraktligt ur sig.

"Hurså?" frågade Sten.

"Emedan jag finns. Emedan jag har organiserat, emedan jag har byggt upp en världsomfattande organisation för undergången, och — tro Ni mig! — min organisation är utan luckor. Vi har inringat människan, vi håller henne i tången, ur vilken ingen slipper lös. Idealistiska narrar, som Ni, skall gå över till mig eller göras oskadliga. Ville Ni säga något? — Ni tror mig inte ser jag. Hör nu: jag har genomsyrat alla områden av det mänskliga livet med mina principer. Hos alla ämbeten, styrelser, ministerier, sällskap och föreningar, vilket ändamål de än må tjäna, har jag mina agenter, ombud, medarbetare och betrodda. Jag förgiftar planmässigt allt vad människan behöver för sin existens: den luft hon andas och vattnet, den mänskliga födan och marken på vilken den skall växa. Jag förgiftar djuren, växterna, landskapet, hela naturen, utan vilken ej människan kan leva. Det har jag gjort och jag fortsätter. Jag propagerar för detta skriande elände som välfärd, och människorna märker inte svindeln. Och jag förgiftar själarna. Jag utsår hatet. Jag gör skurkarna rika och de ädla fattiga. Jag inplanterar högmot i människornas hjärta, övermod, så att de får en falsk föreställning om sig själva och världen, jag slår dem med dumhet och förblindelse, så att de inte mer kan finna sanningen. Jag har planterat in girigheten och inger dem sinne för välfärd eller hoppet därom. Det har lyckats mig genom alla för mig till buds stående medel av propaganda att få fram ett sinne, som har till mål att förstöra alla livsuppehållande värden."

"Ett i sanning djävulskt program", sade Sten. Han log åt det, och likväl tycktes det honom, att detta var inget program, utan kunde vara en realistisk bild av verkligheten... Och för att fullända självbedrägeriet tillfogade han: "Men de kommer aldrig att kunna genomföra det."

"Varför inte?" frågade djävulen helt vänligt.

SEKLET

Redaktör och ansvarig utgivare: HARRY BLOM
Redaktion och Expedition:
Luntmakargatan 90 — 113 51 STOCKHOLM
Tel. 08/32 26 60 — 31 04 63
Pren.avgift 15:—
Utkommer med 6 nr 1972
Postgiro: 23 04 40-0
Bankgiro: 56-5472
Strängnäs Tryckeri AB, Strängnäs 1973

"Emedan det ännu finns alltför många goda krafter vid liv inom mänskligheten, som inte skall tillåta det."

Chefen vände sig mörk mot journalisten: "Vad är det med er vän Stolpe, Bob? Han synes vara föga lämplig att komma in i djävulstjärnen. Har Ni fört in en spion i mitt hus?"

"Sten Stolpe är beredd, herr Direktör! Han önskar att säga emot. Han svänger sig bara av förlägenhet. Jag borgar för honom."

"Det betyder inte mycket. Ni vet vad som väntar honom och Er, om . . ."

"Ingen fara!"

Djävulen vände sig åter till författaren: "Vad de goda makterna beträffar, som Ni synes tro på, herr Stolpe, så gör det mig ont att göra Er besviken. Ni är fel informerad, och jag är väl informerad. Och om så vore, som Ni säger: Även insatsen av de s.k. goda krafterna skulle vara oförnuftigt gent emot den obrutna front av förgörelse, som jag har upprättat gent emot mänskligheten. Jag har en oövervinnelig bundsförvant — naturen."

Sten: "Det är svårt att tro, att naturen skall vara förbunden med djävulen . . ."

Djävulen: "Ni skall lära er att förstå mig."

Alfred lade sig emellan: "Den tekniska människan har med dådkraft och kall beräkning gjort naturen sig underdånig."

"Den kalla beräkningen har tusenfaldigt visat sig vara dödlig villfarelse, handlingskraften sjuklig beskäftighet."

"Vetenskapen står på en aldrig förr uppnådd nivå. Allt tillgodoses ur outtömliga förråd i jorden. Vi har övervunnit tid och rum", fortsatte Alfred.

"Är Ni säker på, att Ni inte faller offer för något självbedrägeri? Förväxlar Ni inte makttillväxt och värdetillväxt?"

Alfred rätade på sig: "Men glöm inte den storartade mänskliga utvecklingen! Vi blir aldrig stående. Problem, som i dag syns olösliga, kommer att vara lösta i morgon — genom utvecklingen."

Djävulen vände sig till sin förste ombudsman: "Man talar om utveckling, Morduscatu!"

De hörde hur spöket hämtade andan. I spänning väntade människorna på den fruktansvärdes första ord. Då rasslade en torr, likväl genomträngande röst, saklig, entonig, trött:

"Det är bra. Utveckling är i varje fall bra. Utveckling är det bästa av allt."

Utan att vrida på huvudet för att inte nödgas se det fruktansvärda ansiktet, sade Alfred: "Det tycks, som om vi nu skulle ha hamnat i en kris, det kan man medge, men genom ständiga framsteg skall den segrande människoanden övervinna alla hinder."

Chefen såg ut genom fönstret på den tomma himlen och överlämnade ordet till den gamle. Långsamt började han, och ett spår av förbindlighet tycktes gå igenom hans tal:

"Ni känner historien om människorna, som åt äpplet och blev bortvisade . . ."

Pausen, som uppstod, tycktes fordra ett ställningstagande. Rolanda gav den: "Ni menar Adam och Eva i paradiset . . ."

"Namn har ingen betydelse. Historien är urgammal och omfattar i djupt grundad vishet och profetisk klarhet människans väg från början till slut. Det som Ni kallar paradiset, är livet. Adam och Eva människoslaktet. Äpplet: Veta och Vilja, som ni plockar utan att därmed få förstånd; det är ni själva, som drivit er ut ur livets paradiset, emedan ni sätter in er fria vilja mot livet och inte med livet. Så började er väg bort från livet, bort från paradiset. Detta fortsätter. Vid slutet står döden."

Alfred såg frågande på Bob och därefter på Rolanda. De såg tillbaka men teg. Chefen iakttog dem. Därpå tryckte han på en knapp på ett litet bord, som stod bredvid hans stol: "Skicka hit Mondo", sade han. Han vände sig förklarande till gästerna: "Han är utvecklingsdjävulen och skall ge er några informationer."

Han räckte Rolanda konfekt och männen cigaretter. Själv tände han en stor, svart brasilianare. Morduscatu, förste ombudsmannen, var plötsligen försvunnen.

Forts i nästa nr.

John Björkhem

LIVET OCH MÄNNISKAN

Dr Björkhem tar här upp en hel del frågor som rör människobehandling och personliga konfliktsituationer. Utgående från det stora behov av själavård och personlig hjälp, som finns i vår tid, behandlar han en lång rad konkreta problem och livsfrågor, som få människor undgår att möta själva eller i sin omgivning.

De ofta ömtåliga ämnena behandlas på ett fint och vidsynt sätt, som gör att boken för många kan bli till stor hjälp för deras livsorientering.

Attonde upplagan

12:50

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm
Tel. 31 04 63

Charlotte Leopold
von Arenstorff

ÄLSKA VÄRLDEN

(Boken om Tage Skiöld)

Förf. ger i denna bok många spännande och intressanta glimtar från sina mediala kontakter med den värld som sträcker sig bortom sinnelivets gränser. Men hon är inte bara en sällsynt god klärvoajant — hon besitter också i hög grad förutsägelens gåva, vilket hon ger många belysande exempel på.

I ton och grundstämning, liksom i dess milda, försynta levnadsvisdom, ansluter sig denna boks innehåll mycket nära till hennes föregående uppmärksammade bok "Manna från himlen".

Inte minst intressanta är de avsnitt, vari hon berättar om sina sällsamma möten och sin vänskap med den berömda klärvoajanten och framtidsvisionären Tage Skiöld — i boken rätt och slätt kallad Siaren. Därför brukar denna bok också kallas för "Boken om Tage Skiöld".

Bo-Hjalmar Fagerström har tecknat och signerat omslaget.

En pocket-bok.

10:—

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm